

Стенографски дневник

НА

6. заседание

Вторник, 22 август 1944 г.

Открито в 16 ч. 15 м.

Председателствували председателят Христо Калфов и подпредседателят д-р Петър Кьосевзнов.

СЪДЪРЖАНИЕ

Съобщения:	Стр.	Стр.
Отпуски	103	
Законопроект	103	
Дневен ред:		
Законопроекти:		
1. За допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1944 бюджетна година в размер на 13.486.683.000 лв. (Първо и второ четене)	103, 108	
Говорил: м-р Първан Драганов	103	
2. За извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главна дирекция на държавните дългове за 1944 бюджетна година в размер на 2.608.590.000 лева и за Главната дирекция на строежите в размер на 1.544.000.000 лв. (Първо и второ четене)	109	
3. За допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1944 бюджетна година в размер на 414.000.000 лева. (Първо и второ четене)	110	
4. За извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1944 бюджетна година в размер на 40.000.000 лв. (Първо и второ четене)	113	
5. За отпускане заем на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните в размер на 400.000.000 лв. от Пощенската спестовна каса. (Първо и второ четене)	113	
6. За извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните за 1944 бюджетна година в размер на 400.000.000 лв. (Първо и второ четене)	114	
7. За разрешаване на държавните мини да сключат заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер до 300.000.000 лв. под гаранция на държавата и да поемат задължения за доставки в същия размер, платими в повече от 3 бюджетни години. (Първо и второ четене)	114	
8. За изменение на чл. 35 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители. (Първо и второ четене)	116	
9. За допълнение на чл. 31 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители. (Първо и второ четене)	117	
10. За изменение и допълнение на алинея трета на чл. 15-а от закона за държавните служители. (Първо и второ четене)	117	
11. За изменение на закона за гербовия налог. (Първо и второ четене)	117, 118	
12. За усиляване гражданската отговорност на длъжностните лица при установяване на веществени липси. (Първо и второ четене)	118	
13. За изменение и допълнение на закона за пенсиите за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини. (Първо и второ четене)	118, 119	
14. За изменение и допълнение на военно-наказателния наредба-закон. (Първо и второ четене)	119, 120	
15. За изменение и допълнение на военно-съдебния наредба-закон. (Първо и второ четене)	120, 122	
16. За изменение и допълнение на закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобити имоти. (Първо и второ четене)	123, 125	
Говорили: Стефан Стателов	124	
М-р д-р А. Сталийски	125	
17. За изменение на закона за извънбрачните деца и за осиновяването. (Първо и второ четене)	126	
18. За изменение и допълнение на чл. 323 от закона за народното просвещение. (Първо и второ четене)	126, 127	
19. За изменение на закона за държавната жандармерия. (Първо и второ четене)	127	
Говорил: докладчик Ангел Сивинков	127	
20. За финансово подпомагане на пострадали от външни нападения общини. (Първо и второ четене)	127, 128	
21. За изменение и допълнение на закона за уредба и управление на българските държавни железници и пристанища. (Първо и второ четене)	128, 130	
22. За допълнение на наредбата-закон за уреждане засажданията на нови лозя и погълване на съществувалите. (Първо и второ четене)	131	
23. За учредяване на взаимнозастрахователна и спомогателна каса при Общия съюз на българските земеделци. (Първо и второ четене)	131, 132	
24. За приемане дарението на ефория «Ангел Попов», от гр. Велико Търново. (Първо и второ четене)	132	
Дневен ред за следващото заседание	132	

Председател Христо Калфов: (Звъни) Има нужният брой народни представители. Откривам заседанието.

(Отсъствуват: Ангел Държански, Борис Стефанов Нисков, Иван Василев Петров, Илия Димитров Славков, Марко Сакарски, д-р Никола Дуров, Никола Логофетов и Руси Иванов Маринов)

Имам да направя следните съобщения:

Разрешен е отпуск на следните народни представители: Никола Логофетов — 3 дни, Симеон Симеонов — 3 дни и Милети Начов — 1 ден.

Постъпил е от Министерството на железниците, пощите и телеграфите законопроект за изменение на закона за възлагане на Министерския съвет уреждането правоотношенията между частните носители на акции и държавата на Българското търговско прораодно дружество — гр. Варна.

Законопроектът е напечатан и ще се раздаде на г-да народните представители.

Минаваме към първа точка от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1944 бюджетна година в размер на 13.486.683.000 лв. — продължение на разискванията.

Има думата г-н министърът на външните работи и на изповеданията.

Министър Първан Драганов: Г-да народни представители! С голямо внимание изслушах дебатите по речта на г-н министър-председателя, особено критиките, направени по външната политика на правителството, очертана в нейните главни линии в правителствената декларация. В тези критики имаше одобрения, неодобрения и недоразумения и това прави още по-наложително едно пълно изясняване на външната политика на правителството.

Голям интерес, който се проявява към външната политика на правителството, може да се обясни не като едно

празно любопитство да се надникне в тайните на дипломатическите канцеларии, а като признак на загриженост и съзнание, че съдбата на България е в пряка зависимост от тази политика.

Този интерес, тази загриженост я имате вие народните избраници, има я и целият български народ. Изпитанията и лишенията, на които нашият народ е изложен и може да бъде още повече изложен, съзнанието му за съдбоносните времена, в които живее, му дават правото да иска да знае какво е днес положението на България и какво може да му донесе утрешният ден. Нашият народ е достатъчно политически зрял, за да прецени възможностите на една външна политика и, убеден в нейната правота, да даде своята пълна подкрепа на правителството, както и да понесе, ако това стане неизбежно, всичко, което съдбата му е отредила.

Дошло е време да се говори ясно и открито върху положението на България, за да го чуе българският народ, приятелите му, където и да се намират в света те, както и тези, които имат каквото и да било друго отношение към неговата съдба. Защото в политиката на България няма нищо некоректно или безчестно, което да има нужда да се прикрива. (Продължителни ръкоплескания)

Нека преди всичко определим какво е искал и иска българският народ.

Поради една нещастна съдба закъснял с появяването си на съвременната историческа сцена, българският народ желае да достигне днес това, което другите народи отдавна вече имат, а именно да има своя независима държава, която да обгръща в себе си земите, в които от векове живее българско население. (Многократни бурни и продължителни ръкоплескания и продължителни възгласи «Браво!») Това е неговият идеал, за достигането на който той е водил епични борби, въстания, войни, преживявал е страшни опустошения, разорения и разочарования, но не е изгубил вратата в правотата на този свой идеал. (Ръкоплескания)

Този идеал, г-да народни представители, не е резултат на политически сантиментализъм или на някакъв шовинизъм. Аз напълно съм съгласен с мнението, че постигането на този идеал е една жизнена необходимост за българският народ, задушаван се без достатъчно земя, без достатъчно въздух в неестествените граници, наложени му от несправедливия и наказателен Ньойски договор. (Бурни и продължителни ръкоплескания и продължителни възгласи «Браво!»)

Осъществяването на този български идеал е свързано с разрешението изобщо на балканския проблем, който, колкото наглед лесен, толкова е труден да получи едно пълно и задоволително разрешение, понеже се преплитат не само етнически, но и стопански, и географски, и политически интереси на народите на Балканския полуостров и на някои други вън от него. При все това, при добра воля може да се намери справедливо разрешение на балканския проблем. Без неговото справедливо разрешение няма да има мирни Балкани (Бурни ръкоплескания и възгласи «Браво!»), няма да има и спокойна Европа. (Ръкоплескания) Досегашните насилени и несправедливи разрешения на този проблем са достатъчно показали правотата на това мое твърдение.

Опитите, които България прави на няколко пъти да постигне чрез война разрешението на своя български въпрос, излязоха несполучливи. Ето защо изплатил, както каза и г-н министър-председателят в речта си, «в аванс» кървавия данък за своето обединение и станал мъдър чрез изживените нещастия и разочарования, този път българският народ потърси други, мирни пътища за уреждане на своята съдба.

Носител на тази народна воля и на тази народна политика беше нашият покоен цар Борис III.

След жестокото наказание, наложено на България в Ньой, цар Борис, проникнат от истинско миролюбие, вложи всички свои сили, за да се стигне до разбирателство с нашите съседи.

Той желаше споразумение със съседите и не само го желаше, но и работеше за него. Посещенията, които правеше в столиците на големите държави, както и в тези на съседите, нямаха друга цел, освен изясняване положението на България, както и интереса на всички държави от едно поправяне на несправедливостите, извършени над България, за да се стигне до мирни Балкани и истински, приятелски, добросъседски отношения между балканските държави.

За жалост, тази миролюбива политика на България не беше разбрана и насърчена нито от нашите съседи, нито от големите държави, които със своята авторитетна намеса можеха да спомогнат за мирно уреждане положението на Балкана.

Никола Василев: Така е.

Министър Първан Драганов: И при все това България остана вярна на своята политика, водена от покойния ни цар — политика на мирно споразумение със съседите.

Д-р Никола Минков: Така е.

Министър Първан Драганов: Но събитията изпревариха резултатите от тази политика и попречиха на нейното проявяване.

В 1939 г. избухна войната.

На България се правят упреци, хвърлят се обвинения за политиката, която тогава е възприела.

Какво е направила България?

Тя се присъедини към тристранния пакт. Когато днес се критикува това решение на България, забравят се обстоятелствата, при които това присъединяване стана, както и опасностите за българския народ, ако това не беше станало.

Ангел Сивинов: Много вярно.

Министър Първан Драганов: С избухването на войната в 1939 г. България обяви, че ще запази неутралитет. И тя можа да остане на тази политическа позиция до март 1941 г.

През това време Франция беше сключила примирие и германските армии бяха стигнали на Дунава, готови да минат през нашата територия с или без наше съгласие.

От народните представители: Вярно е.

Министър Първан Драганов: Политиката на неутралитет на България беше поставена на изпитание. Ние имаме пред себе си съдбата на няколко държави, които, без да имат никакви национални аспирации, за да вземат участие във войната, и бяха се обявили за неутрални, бяха прегазени и окупирани. Спомнете си съдбата на Белгия, Холандия, Дания и Норвегия. Такава съдба българският народ не желаше да има. Той не е желал и намеса във войната и не по негова инициатива стана присъединяването му към тристранния пакт, а като средство, за да не вземе участие във войната, да избегне една чужда окупация и за да запази своята свобода и независимост. (Ръкоплескания)

Присъединяването на България към тристранния пакт стана в един момент, когато отношенията между Германия и Русия бяха приятелски, затвърдени с пакт за ненападение, и защото ние имаме уверения, че при известни условия и Съветският съюз ще се присъедини към този пакт.

Петко Стайнов: Това е интересно.

Министър Първан Драганов: При тези обстоятелства не можеше да се очаква, че България ще се намери в един лагер противен на Съветския съюз. Присъединяването на България към тристранния пакт стана в момент, когато Америка следваше политика на неутралитет и изолационизъм. Присъединяването на България към тристранния пакт стана в момент, когато Югославия чрез своето законно правителство водеше преговори, за да се присъедини и тя към този пакт.

Д-р Никола Минков: Така е.

Министър Първан Драганов: Ако тази Югославия, която беше облагодетелствувана от Англия и Франция и беше въоръжена до зъби с най-модерни оръжия, за да избегне една лоша съдба, биде вкарана в тристранния пакт от нейното законно правителство, може ли да се хвърля упрек на България, че е извършила това, когато тя, обезоръжена от тези, които днес я упрекуват, е извършила тази стъпка в името на своите интереси, възможности и невъзможности на момента, в името на мира и запазването си от едно директно участие във войната? («Браво!» Ръкоплескания)

Но на България се хвърли укор, че е изневерила на своите съседи и е забила нож в гърба им.

Тук има едно заблуждение, което, за честта на българския народ, трябва да се премахне.

България нямаше никакви договорни задължения към своите съседи, които чрез сключения между тях балкански пакт имаха задължението да си взаимно помагат. Въпреки това България държа едно поведение на добър съсед към всички тях, когато те сами не изпълниха задълженията си по балканския пакт и не си помогнаха. Може ли тогава да се хвърля вина върху България, че не е пожертвувала свободата и съществуването си, за да защити своите съседи, когато те самите не направиха това? И можеше ли България да направи това, даже ако желаше, бидейки обезоръжен?

И при все това България даде всички доказателства на съседите си за своето миролюбие.

България не нападна Румъния, когато тя беше в тежко положение. България не нападна Гърция, нито когато тази наша съседка бранеше своите граници срещу Италия, нито по-късно, когато Гърция биде прегазена от войските на третия райх. България не нападна Югославия, когато законното белградско правителство, подписало тристранния пакт, биде свалено с преврат и войските на третия райх прегазиха и тази страна. България не нападна Турция, когато можеше лесно да бъде поддържана в една такава военна авантюра от готовите на Балкана войски на третия райх.

България остана вярна на своята политика на мир и невъзможно участие във войната, знаейки, че в този голям конфликт между големите държави нейното място е във от конфликта. Тя знаеше, че нейните интереси и скромни задачи на Балкана ще бъдат по-добре запазени и разрешени, ако остане неутрална, отколкото ако се намеси активно във войната, и макар и принудена от стечението на събитията и обстоятелствата да се присъедини към тристранния пакт, това е направила именно, за да се запази от пряко участие във войната.

България остана неутрална до март 1941 г., когато под натиска на събитията и опасностите бе принудена да се присъедини към тристранния пакт. През това време на България в нищо не се помогна, нито от съседи, нито от великите сили, за да може да води друга политика. Напротив, повтори се като че ли историята от 1914/1915 г. Нещо повече: дадоха

се гаранции за териториалната цялост на нашите съседи и се обяви, че ще бъде запазено статуквото на Балкана, когато се много добре знаеха законните и жизнени интереси на България от една промяна на положението на Балкана, при което да се попречат големите неправди, извършени над българския народ.

Най-сетне присъединяването на България към тристранния пакт откриваше възможности за събиране създаденото на Балканско положение от Ньойския договор, което положение беше хвърлило в мизерия целия български народ. («Браво!» Ръкоплескания)

Никола Василев: Така е.

Министър Първан Драганов: Ето при какви обстоятелства и в името на какво стана присъединяването на България към тристранния пакт, неща, които не трябва да се забравят, когато се преценява политиката на България. (Ръкоплескания)

След тези кратки обяснения върху обсъждания тук въпрос за участието на България в тристранния пакт и преди да мина към своето изложение на днешното външно-политическо положение на България и отношенията ѝ с другите държави, считам за необходимо да кажа, че в моето изложение и преценки съм се старал да бъда правдив и обективен, придържайки се и към божествената максима: отдайте божие Богу и кесаревото кесарю!

Залочвам с отношенията ни с Германия.

Припомням ви само задружната борба през миналата война, в която ние взехме участие, за да осъществим идеала на българския народ — обединението на всички българи и български земи под покрива на българската държава.

Но не е толкова това братство по оръжие, което ни свързва, колкото еднаквата, несправедливо жестока участ, която, поради нещастния край на миналата война, победителите ни наложили. Нещастие е, което ни свързва, и в това нещастие ние си помагаме. Знаете в какво мизерно положение беше поставен българският народ от наказателния Ньойски договор, лишенията, които трябваше да понесе, и трудностите, които имаше да преодолява в борбата за своето препитание и съществуване. И въпреки големите качества на нашия народ, въпреки неговото пословично трудолюбие, търпение и вяра, той едва успя да заздравя раните си от войната и да възстанови разстроеното си стопанство, но не успя да достигне онова благосъстояние и напредък, които заслужава.

И тук трябва да бъдем справедливи и да признаем, че даже този скромнен стопански възход на България се дължеше на възможностите, които пазарът на Централна Европа и главно на Германия откриваше за пласиране произведените на българската земя. Този стопански обмен, така необходим на земеделска България за нейното стопанско развитие и благосъстояние, обяснява положението, до което дойдоха отношенията между нашите два народа.

С избухването на войната България обяви неутралитет, който можа да запази до март 1941 г.

През това време, с дипломатическото съдействие на Германия, ние можахме да уредим по мирен и доброволен начин въпроса за Добруджа с нашата северна съседка, въпрос, по който другите държави бяха казали предварително своето вето, обявявайки се за статуквото на Балкана. Но и тук трябва да бъдем справедливи и да кажем, че в следствие те одобриха това нарушение на статуквото.

От март 1941 г. ние сме свързани с Германия чрез тристранния пакт и нямаме никакви други договорни задължения с нея. Както обясних вече, нашето присъединяване към този пакт стана не по наша инициатива; за да избегне България лошата съдба на окупирана държава; за да избегне България едно пряко участие във войната; за да не стане България театър на военни действия.

И може да се каже, че чрез присъединяването си към тристранния пакт на България се даде възможност да продължи своята политика на неутралитет на Балкана, гдето са само интересите на България. При това, благодарение разбирането, което германското ръководство прояви към интересите и политиката на България, ние можахме да изживеем военната акция на германската армия на Балкана без да вземаме участие в нея.

Но когато България бе поканена от Германия да заеме земите, над които ние никога не сме преставали да предъявяме своите основателни и справедливи искания, правата над които земи са ни били признавани както от международни конференции, така и поотделно от великите сили, а така също и чрез доброволни споразумения с нашите съседи, България не можеше да откаже своето покровителство на тамошното българско население, не можеше да не заеме тези земи, не можеше да ги остави под чужда, макар и германска окупация. (Продължителни ръкоплескания)

Хилядите беканци от оная част на Македония, намираща се в границите на гръцката държава, която днес се управлява от гръцка администрация и германска окупационна власт, които ежедневно пристигат в България, показват колко основателно и наложително е било решението на България да заеме българските земи в Тракия и Македония. (Продължителни ръкоплескания) Думата ми е за беканците от Костурско и Леринско.

По този начин на България се даде възможност по мирен начин, без проливане на кръв, този път да постигне това, за което в миналото се е борила и дала безброй жертви в революционни борби, в народни въстания и в няколко войни.

Правейки този кратък преглед на отношенията ни с Германия, аз не мога да отмина един въпрос, засягащ нашата армия.

Още в първата си реч по радиото г-н министър-председателят каза, че България поема постепенно съдбата си в собствените

си ръце. Той може да твърди това, между другото и главно за това, защото България днес има на какво да се опре — това е нейната войска. (Бурни и продължителни, нестихващи общи ръкоплескания) Тази войска, която беше разоръжена след нещастната минала война, днес представлява една сила за защита на българските интереси и земи. И това тя може да извърши не само поради своята храброст, дисциплина и добро командване, но преди всичко поради своето модерно въоръжение, което, нека бъдем честни да го кажем, тя можа да получи само от Германия.

Българската войска, гордост и обично чадло на българския народ, е здрава, силна, готова и днес да изпълни своя дълг. Тя и днес пази границите на обединена България и е гаранция за мира, реда и спокойствието на народите на Балкана. (Бурни и продължителни ръкоплескания)

Другата голяма европейска държава, с която ние сме свързани чрез тристранния пакт, е Италия; това е страната, която, макар и победителка в миналата война и една от създателките на Ньойския договор за мир, първа издигна глас против несправедливостите на тези договори. За жалост този глас не бе чул и въпреки възможностите, които Обществото на народите имаше, не можа да се стигне до мирното им ревизиране, което българският народ с право и вяра очакваше и чрез което може би щеше да се избегне днешният световен конфликт, за който, този път поне, не може да се хвърля обвинение върху България, че тя го е предизвикала.

Имаше известни погрешки и несправедливи действия на италианската политика на Балкана, които можеха да охладят симпатиите на българския народ към италианския, но ние вярваме, че всичко това е разбрано и изживяно и бъдещата Италия ще може да постави интересите си в хармония с интересите на балканските народи на Балкана.

Отношенията ни с третата голяма държава от тристранния пакт — Япония — са били винаги много добри. Япония е страната, която и в миналото е имала голямо разбиране за положението и жизнените интереси на България и която и днес се намира в редицата на истинските приятели на българския народ. (Продължителни ръкоплескания)

С нашата северна съседка — Румъния — след мирното и окончателно уреждане на болезнения добруджански въпрос, при който и двете страни показаха добрата воля да хвърлят не само мост на Дунава, но и един мост на искрено приятелство между съседи, които имат общи интереси, отношенията ни се развиват, разширяват и затвърдяват все повече в разните области на живота, въпреки днешните трудни обстоятелства. В това отношение никое усилие няма да бъде излишно, никоя жертва — напразна. (Продължителни ръкоплескания)

Приятелството между България и Унгария е станало вече традиционно. Гостопримството, което хиляди български граждани намират в тази страна, както и все повече развиващите се търговски и културни връзки, са доказателство за приятелските отношения между нашите две страни, които никога не разделяли противоположества. (Продължителни ръкоплескания)

Българският народ не може да не се радва на самостоятелността, която добиха двете славянски държави — Хърватско и Словения — тъй като неговата собствена история не е нищо друго, освен една редица от трудни и кървави борби за такава самостоятелност. Естествено е тогава, че отношенията ни към тези два братски народа не могат да бъдат други, освен приятелски. (Продължителни ръкоплескания)

Напоследък още една държава, и то балканска, придоби или възвърна своето самостоятелно съществуване — Албания. Ние съчувствуваме на албанския народ в борбата му за самостоятелно съществуване и ще се радваме, ако, отърсен от крайностите на един прекален шовинизъм, успее да постави своите национални възжелания в границите на справедлива умереност, за да се създадат условия за добри отношения със съседните и държави. (Ръкоплескания)

Какви са отношенията ни с нашата южна съседка Турция? Преди няколко години тази наша съседка гледаше с недоверие на нас и считаше за нужно да държи на тракийската си граница десетки дивизии, за да гарантира спокойствието си. А нашето желание е не само с турците, а и с всички наши съседи да имаме такива отношения, че не стратегическите граници, военните укрепления и въоръжения да гарантират спокойствието, а приятелството и доверието в добрите намерения на съседа. (Ръкоплескания)

Ние дадохме още навремето доказателства на Турция за нашето миролюбие и липса на всяка агресивност спрямо нея, убедени, че и тя, съзнавайки общността на взаимните ни интереси на Балкана, няма да има други намерения. И действително отношенията между нашите страни са много добри. Но днес, при новата обстановка, в която са поставени Турция и България, тези отношения може да бъдат застрашени по причини, лежащи във волята на двата народа. Българското правителство обаче е решено да прави всичко възможно за запазване на приятелските отношения с турския народ, който държавен глава, уважаваният г-н Исмет Инюню, още при преговорите в Лозана прояви своите симпатии към българския народ, намирайки справедливо неговото искане за изход на Егея. («Върно!» Бурни и продължителни ръкоплескания)

Особено място в политиката на България заемат отношенията ѝ със Съветска Русия, която е във война със страните от тристранния пакт, но с която България не само не е във война, но е и в редовни дипломатически отношения.

Българският народ не е забравил, че дължи своята свобода на пролятата кръв от братския руски народ (Ръкоплескания) и

в своя политически живот оттогава насам, изпълнен с признателност, е търсил винаги неговото приятелство и покровителство.

За жалост, имаше моменти, когато царска Русия, може би и по наши грешки, но и по неразбиране от тогавашните руски правителства интересите и възжеланията на българския народ, се отнасяше мащенски към България, и отиде дотам, че дойде с войските си на северните граници на България, за да ѝ отнеме земите и свободата, които тя самата ѝ беше дала. С болка на сърпето българският народ следеше тази политика, с още по-голяма болка той се би със своите освободители, по когато се касаеше за запазване на родното огнище, националното единство и независимост, в душата на българския народ над сантиментализма взема връх неговият жизнен интерес и чувството за национално достойнство. («Браво!» Общи бурни и продължителни ръкоплескания)

И днес от много страни и среди се прави всичко възможно да се отровят отношенията между Съветския съюз и България, но ние сме убедени, че големите държавници, които днес водят съдбините на тази братска нам страна, разбират дълбоко желанието на българския народ да бъде не само в нормални, но и в приятелски отношения със Съветския съюз. (Продължителни ръкоплескания)

Обаждат се: Така е.

Министър Първан Драганов: Новото българско правителство заваря отношенията между България и Съветска Русия пред скъсване. Това е обяснението, което може да се даде на онзи пасаж от речта на г-н министър-председателя, в който той казва: «Правителството е поело в началото на м. юни отегчението в управлението след дълго колебание и само като един страшен и неотменим дълг пред българския народ. Поело го е, след като аз лично се убедих, че и моят отказ да съставя правителство тогава можеше да доведе до непосредствени и завинаги непоправими бедни.»

За уреждане отношенията ни със Съветския съюз и избягване на нежелания от българския народ конфликт с него, от страна на българското правителство се положиха големи грижи и се направи всичко възможно, с необходимата предпазливост и такт, за да се избягат нови усложнения в положението на България и на Балкана. (Ръкоплескания)

При това българското правителство изхождаше от положението на неутралитет, в което се намира България по отношение на Съветския съюз във войната му с другите държави, от желанието да установи отношения на приятелско доверие със Съветския съюз.

Не мога да ви дам всички подробности за досегашната дейност на правителството в това направление, но мога да ви уверя, че политиката на българското правителство е била съвършено искрена, съобразена с чувствата и интересите на българския народ, изяснена с думи и потвърдена с дела, доколкото при условията, в които се намира България, това е било възможно да бъде направено.

И българското правителство ще бъде твърде много улеснено в тази своя политика, ако може да се навява на едно пълно доверие от страна на Съветския съюз и на неговите искрени намерения, и ще съчете, че е изпълнило своя дълг към българския народ, изяснен с думи и потвърден с дела, доколкото при условията, в които се намира България, това е било възможно да бъде направено.

След всичко направено в това отношение и решението на българското правителство да следва твърдо и искрено и в бъдеще тази политика, успехът ѝ ще зависи изключително от Съветския съюз.

Има още една голяма държавка в Европа, с която, за щастие, ние сме в редовни дипломатически отношения. Това е Франция.

Известни са симпатите на българския народ към тази страна, симпатии, които даже нейната не винаги справедлива и благосклонна политика към интересите на България не е могла да убие.

За тази страна аз ще ви цитирам един пасаж от речта на г-н Чърчил в камарата на общините, в която той казва:

«Аз съм бил през целия си живот благодарен за големите заслуги, които Франция има към човешката култура, и над всичко към чувството за лична свобода и за човешки права. Това не е въпрос за някакво лично чувство; от жизнен интерес е за Великобритания, щото приятелска Франция да си възвърне и задържи заслуженото място между великите сили в Европа и в света.»

И българският народ желае да се изпълни това изказано от г-н Чърчил пожелание, убеден, че тази страна, преминала през тежките изпитания на настоящата война, по-лесно ще разбере страданията, желанията и тежкенията на България.

Много е деликатно да се говори за отношения с държави, с които България е в положение на война. Но понеже днес политиката се води не само по тайните пътища на дипломатическите канцеларии, а се използва даже и радиото, едно изяснение на тези отношения пред българския народ става неизбежно.

България е много малка, за да върши световна политика. Тя има своите интереси ограничени на Балкана; заинтересувана е, разбира се, в бъдещото устройство на Европа, и ако днес се намира номинално в положение на война с Англия и Америка, това не се дължи на желанието на българския народ да се намеси в световния конфликт срещу интересите на тези държави или за борба срещу или за защита на някакви политически доктрини, а поради едно преследено тълкуване на

задължението на България по тристранния пакт, с което не е съгласен даже и г-н Цанков, в чийто приятелски чувства към Германия не може да има никакво съмнение. В своята реч завчера в Народното събрание той запитва: «Ами че кой обявя войната на Англия и Америка? Тези, които бяха преди това правителство. Ние научихме тази работа. Ние питахме, нам не ни се отговори. Защо? Символично, казва, я обявихме. Глупости! Символична война не можем да обявим даже и на луната» и пр.

Г-да народни представители! Трябва да кажа, че този въпрос съм си задавал и аз като пълномощен министър в Берлин и още тогава телеграфически го зададох на тогавашното наше правителство. Защото, според мене, ние не бяхме задължени да обявим война на Англия и Америка при едно ясно тълкуване на тристранния пакт, на който не можеше да се даде и обратна сила. И ако тогава това обявяване е станало от солидарност, както го обясни един от ораторите в речта си, с убеждението, че то ще бъде само символично, както го казва г-н Александър Цанков, днес, когато ние се намираме не вече пред една символична, а пред една действителна и безполезна за България война, първите следи на която са разрушенията на нашата столица, не е ли право на българския народ и на неговото правителство да потърси начин, за да поправи грешката на своите предшественици? (Ръкоплескания)

Тази политика на българското правителство е намерила своя израз в първата точка от декларацията, произнесена от г-н министър-председателя: (Чете) «Правителството смята, че българският народ в своето подавяващо мнозинство никога не е имал желанието да се намесва в големия конфликт между големите народи, който конфликт той винаги е смятал, че надхвърля неговите малки възможности и че по резултати ще надхвърли и неговите ограничени задачи.»

И по-нататък — в точка 4: «Правителството заявява, че усвоява напълно тази воля на българския народ и е твърдо решено да премахне всички факти, които противоречат на миролюбивото на тази народна воля, включително положението на корпуса и еврейския въпрос, като това то смята да постигне по начин, който, да не предизвиква нови и излишни конфликти и страдания както за българския народ, така и за неговите близки и далечни събратя.»

Българското правителство се надява, че тази негласна политика ще бъде разбрана от двете велики сили, с които България е в «символична» война, защото наистина за българския народ фактически тази война е символична. България досега не е взела реално участие на никой фронт във войната срещу Англия и Америка. А нека не се и забравя, че за да се намери България в лагера на противниците на тези две велики сили, известна отговорност носят и самите тези държави. Тяхно дело е показанието в Нюйорк. Въпреки миролюбивата политика на България, ръководена от най-човечния и най-мъдрия между всички нас — покойния ни цар, не се направи нищо за поправяне големите неправди, като не се изпълниха обещанията, дадени на България при сключаване на сепаративния мир, не се създаде мирът на базата на 14-те Уилсонови обещания, които впоследствие се приложи оъзи член от устава на Обществото на народите, който даваше надежда за ревизия на несправедливостите.

Нещо повече, в навечерието на тази война, с политиката на тези страни за запазване статуквото на Балкана те затвориха вратите си за България, която винаги е търсила тяхното приятелство и от които българският народ е очаквал, а очаква и днес, разбиране на неговите жизнени интереси и справедливо и човешко отнасяне не само в интереса на България, а и в интереса и спокойствието на Балкана.

Затова по-нататък в правителствената декларация е казано: «Ето защо правителството мисли, че в името на човешката има право да иска от своите по-големи събратя, потънали в рани и увлечени във вихъра на войната, да не искат насила и съвършено безполезно да окървяват един толкова пъти обезкървяван от злата съдба народ, който не иска нищо друго от тях, освен достойно да се нареди в съжителството на новия свят, който те след толкова страдания са на път вече да построят.»

Г-да народни представители! В началото на своето изложение аз обясних защо и как сме заели земите, които не само ние, а и нашите противници и съседа са признавали за български, но не винаги са ни признавали и правото да ги владеем. Въпросът е за Македония и Тракия.

Но България е изпратила войски и в земите на бивша Югославия, които не са български. Трябва веднага да заявим от името на правителството, че България няма никакво желание да взема изобщо чужди земи и особено тези. Временната окупация от българския корпус на една част от Сърбия е в интереса не само на България, за да има сигурна връзка с Македония, необходима за изхранване на тамошното население, както и това на Гърция, но е в интереса и на местното сръбско население, което си дава сметка за железните необходимиости на времената, в които живее, и за преимуществата, които има от една окупационна власт, която разбира езика му, близка е по народностен произход с него и му гарантира живота, имота и спокойствието, за да дочака запазено деня, когато ще може да има своя власт и свободата си.

И българският народ очаква с нетърпение да се освободи от неприятната задача на полиция в земята на своя съсед, с когото желае да живее в братско разбирателство. И може би ще ви се види парадоксално, ако ви кажа, че тактичното и човешко отнасяне на българските части от окупационния корпус към местното сръбско население ще послужи за разбирателство между двата братски народи, разделени досега от много недоразумения и грешки.

Обаждат се: Браво!

Министър Първан Драганов: За това примерно държане на нашия окупационен корпус имаме много доказателства, а и аз лично при едно кратко пребиваване в Швейцария в началото на тази година имах случая да чуя, в разговор с един неутрален към нас чужденец, изказваните пред него признания от сръбски официални лица.

Мога да ви цитирам едно признание и от чисто сръбски източник. В излязлата неотдавна в Швейцария книга «Коментарии върху югославянските проблеми» от В. Д. Висла, зад чийто псевдоним се крие един сръбин, емигрант, сега в Швейцария, на когото името не е моя работа да разкривам, на стр. 234 четем — давам цитата в български превод: «Трябва при това да се признае, че през настоящата окупация поведението на българите е било по-коректно, отколкото това през войната 1914—1918 г. Тяхното владичество е било по-мекото от това на германците, на хърватите на Павелич и на албанците.

Като имате пред вид колко е мъчно за един сръбин, при днешното трагично положение на сръбския народ, да каже изобщо нещо добро за нас, можете да си дадете сметка колко трябва да е наистина примерно и човешко държането на нашите окупационни войски, за да се изтръгне от персто на един сръбин такава признания.

Мисля, че с това се опровергават всички обвинения за жестокости и издевателства изобщо на българските войски, така усърдно разпространявани от неприятелите на България в чуждия печат.

Но необходимостите на момента за сигурността и спокойствието на България налагат на правителството да се занимае с положението на корпуса и мога да ви уверя, че това е била една от грижите на Министерския съвет.

В декларацията на правителството има може би един изненадващ пасаж — това е, че то ще се занимае и с еврейския въпрос. Това то е решено да извърши не за да прави външна политика, а за да премахне едно създадено положение за една част от българските граждани, неотговарящо на морала и достойнството на българския народ и на неговата известна религиозна и народностна толерантност.

Някои от г-да народните представители изтъкват декларацията на правителството като завой, обръщане на 180 градуса, на даже и на 360 градуса външната политика на България. Необходимо е да дам едно пояснение.

Основните цели на външната политика на една държава са в непосредствена зависимост от нейното географско положение и историческо минало.

През течение на 14 столетия българският народ се е борил за осъществяване на своя поведителен за всеки народ идеал: създаване на собствена държава, с естествени граници, в които обединен да може да има условия за свободно стопанско, културно и политическо развитие. Постигането на такъв идеал не е въпрос на политически сантиментализъм или романтика, както се изтъква и от някои от ораторите, а жизнена необходимост. От този идеал, който не е достойни на едно поколение, на едно правителство и на една личност, никой не може да се откаже, без да бъде опроверган от собствения си народ и от хода по-нататък на събитията (Ръкоплескания), а, трябва да работи за неговото постигане според възможностите на момента. (Ръкоплескания).

Няка че дълг на всяко правителство е да работи за достигането на този идеал, но като има пред вид, че това е идеалът и на другите народи и на неговите съседи, да търси решения на една справедлива за всички основа, при която само може да има спокойно развитие и трайно и добро съседство.

Г-да народни представители! Ние всички признаваме авторитета, мъдростта, такта и дальновидността на покойния ни цар, който държеше съдбините на българския народ и водеше неговата външна политика. И можем ли тогава да смятаме, че сме на грешен път, ако ние следваме неговата политика?

Но нека да определим каква беше тя. Външната политика е средство, е метод, е изкуство за използване на възможностите за достигане на известни цели. Негово Величество, пропийнат от идеала на българския народ, работеше първо — за едно мирно разрешение на българския национален въпрос; второ — за едно разбирателство с нашите съседи, за да се установи траен мир и ред на Балкана; трето — дълбоко обичай своя народ и познаващ и предвиждащ рисковете, страданията, лишенията и жертвите, които носи със себе си една война, той се стремеше да избегне тези изпитания за България; четвърто — познаващ ограничените възможности на един малък народ като българския и ограничените така също и малки задачи, които той има, Негово Величество водеше политика, която да не замеси България в конфликти, които може да изникнат между големите държави; пето — като голям българин, но и още по-голям балканец и европеец, той работеше за избягване на тези изпитания и за другите балкански народи. Той виждаше опасностите за всички балкански народи от замесването на някои само от тях в конфликта между големите, че този конфликт ще се разрасне и може да обхване всички. Затова той работеше против пренасяне войната на Балканския полуостров или, веднаж пренесена, против нейното разширение; шесто — въпреки горчивия опит и разочарованията, които той заедно с българския народ изживя, че не правдата, а силата е възтържествувала в определяне съдбоу-ната участ на България, той остана с вярата, че правдата за българския народ един ден ще възтържествува, както и с вярата в звездата на българския народ.

Г-да народни представители! Днешното българско правителство води същата политика. Може би в средствата, в нюансите да има разлика, но в основата си тя остава същата: да се избегне участието на България в големия конфликт между големите държави; да се избегне изобщо активното участие на България във войната; да се избегне разширението на войната на Балкана, за да се спестят нови изпитания на всички балкански народи; да се уреди справедливо положението на Балкана, при което само, уреден справедливо и българският национален въпрос, може да настане траен мир и ред на Балкана и може да се създадат условия за искрени, трайни и приятелски отношения между балканските държави.

Българското правителство си дава сметка за трудностите, които има да преодолява при днешната военно-политическа обстановка в Европа и на Балканите за провеждането на тази политика.

То знае, че българският народ чувства опасностите, които грозят неговото спокойно развитие, за да не кажа съществуване.

Правителството ще изпълни докрай своя дълг, ръководено не от лични амбиции, от чувства на някакво флътство или фобство, а вдъхновено изключително от жизнените интереси и заветни идеали на българския народ. (Ръкоплескания)

Ние търсим, г-да народни представители, правда за българския народ, правда, която му бе отказана, която му се отказва, но в която той непоколебимо вярва.

Ние търсим едно разрешение на балканските въпроси, което да установи най-сетне справедлив ред на Балкана, който ред е в интереса на спокойствието и на другите европейски народи; ние търсим този справедлив ред, за да можем ние, балканските народи, които имаме до догонване в много отношения културния и материалния напредък на другите народи, да извършим това в мир и взаимно сътрудничество.

Ние търсим справедливо разрешение на българския въпрос, което да даде възможност на многоизстрадалия български народ да се нареди наравно с другите народи, малки и големи, близки и далечни, в европейското общечиние, за да може спокойно да работи за своя стопански и културен напредък с чувството, че той не е оскърбен, ограбен, унищожен или обезправен. (Ръкоплескания)

И въпреки някои съмнения, които се изказаха тук, ние вярваме, че несполучливите решения в миналото на балканските въпроси ще послужат за пример, за да не се повтарят и за да се разреши българският въпрос не с озлобления, не с чувство на някакво отмъщение, а със справедливост и човештина.

Защото може да се намери някое правителство, което под натиска на събитията и невъзможността за него да наложи справедливо решение на българския народ, да признае едно несправедливо решение, както това стана с подписването на Ньойския договор, но българският народ в своето съзнание няма да го признае никога. (Ръкоплескания) А не представлява ли това опасност за мира на Балкана и Европа?

Г-да народни представители! Аз свършвам.

Обясненията, които се дадоха за положението, в което се намира България, са достатъчни, за да можете вие, а така също и целият български народ да прецените дали политиката на правителството може да бъде одобрена и подкрепена.

Ние се надяваме, че тази миролюбива политика на българския народ ще бъде добре разбрана от тези, които може да го увлекат против волята му в кървата борба, която от 5 години унищожава милиони човешки същества и толкова много материални и морални ценности, както и от онези, които утре може да творят мира.

Ние вярваме, че българският народ и неговите представители тук ще одобрят тази политика и ще спомогнат чрез своето единение за нейното успешно пронаране. («Браво!» Бурни и продължителни ръкоплескания)

Председател Христо Калфов: Г-да народни представители! Ще гласуваме. Попене г-да ораторите в своите речи разгледаха толкова въпроса за допълнителния бюджетен кредит от 13,484,683.000 лв., колкото и изложението на г-н министър-председателя, направено на 17 т. м., в което изложение той съобщил декларацията на правителството, правителството моли Народното събрание да гласува поотделно тези два въпроса.

Има думата народният представител г-н Атанас Цветков.

Атанас Цветков: Аз правя едно предложение. То е следното: (Чете) «Народното събрание, след като изслуша изложението на министър-председателя, направено на 17 т. м., станалите разисквания върху същото, както и изложението на г-н министра на външните работи и на изповеданията, одобрява декларацията на правителството, която се съдържа в тези две изложения, и минава на дневен ред.»

Петко Стайнов: Ние имаме дневен ред.

Атанас Цветков: Г-да народни представители! От пет дни ние разискваме върху един дневен ред в който се съдържа повече от 30 точки. За никого обаче не е тайна, че тежестта на тези разисквания падна върху декларацията, която българският министър-председател Иван Багрянов направи. Какво представлява тази декларация? В тази декларация бяха изразени становищата на новото правителство по актуалните политически въпроси на българската държава, които интересуват българския народ. Наистина по тази декларация се изказаха повече народни прадставители, отколкото правилникът позво-

лява — двойно повече, но Народното събрание се състои от повече хора със своя отделна съвест. Ние останалите 120 души народни представители нямаме друг начин да вземем становище по тази декларация и затова аз правя това предложение и моля да бъде гласувано.

Председател Христо Калфов: Г-да народни представители! Спомнете си, че на 17 т. м., когато се привърши изложението на г-н министър-председателя, се обадиха някои от народните представители да искат думата. Председателството тогава съобщи изрично следното — вземам го от стенографския дневник — (Чете) «Понеже първата точка от дневния ред за утрешното заседание е първо четене на законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1944 бюджетна година в размер на 13.484.683.000 лв., дебатите ще се развият от г-да ораторите толкова върху тази точка, колкото и върху изложението на г-н министър-председателя, поради това, че по същество материята е еднаква — това е ясно. Тъй че записалите се да говорят по първата точка ще могат да се изкажат и по изложението на г-н министър-председателя.» Но аз ще помоля Народното събрание да се изкаже по предложението на правителството да бъдат гласувани двата въпроса поотделно — приема ли се или не.

Обаждат се: Приема се.

Председател Христо Калфов: Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще пристъпим към гласуване на точка първа от дневния ред — първо четене на законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1944 бюджетна година в размер на 13.484.683.000 лв.

Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1944 бюджетна година в размер на 13.484.683.000 лв., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет на първо четене.

Ще поставя предложението на народния представител г-н Атанас Цветков на гласуване.

По желание на правителството аз ще го повторя: (Чете) «Народното събрание, след като изслуша изложението на министър-председателя, направено на 17 т. м., станалите разисквания върху същото, както и изложението на г-н мини-

стра на външните работи и на изповеданията, направено днес, одобрява декларацията на правителството, която се съдържа в тези две изложения, и минава на дневен ред.»

Които г-да народни представители приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-н министърът на финансите предлага, законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1944 бюджетна година в размер на 13.484.683.000 лв. да бъде приет, по спешност, и на второ четене. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Обаждат се: Отдох.

Председател Христо Калфов: Давам 10 минути отход.

(След отхода)

Председател Христо Калфов: (Звъни) Заседанието продължава. Има думата г-н докладчикът.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: Г-да народни представители! На 19 август бюджетарната комисия разгледа законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1944 бюджетна година в размер на 13.484.683.000 лв., направи в него някои съществени изменения и допълнения, които аз ще ви докладвам така, както са приети от комисията. (Чете)

«ЗАКОН

за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1944 бюджетна година в размер на 13.516.375.000 лв.

Чл. 1. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1944 бюджетна година в размер на 13.516.375.000 лв., съгласно с приложената подробна таблица.

В обяснителната таблица станаха следните изменения:

На стр. 5 общият кредит от 13.484.683.000 лв. се увеличава на 13.516.375.000 лв.; в Министерството на вътрешните работи и народното здраве се прибавя: «4. Безотчетни за служебно добавъчно възнаграждение за добра дейност — 12.000.000 лв.»; в Министерството на финансите се прибавя: «1. Заплати на личния състав (Виж обяснителната таблица) — 4.692.000 лв.»

ОБЯСНИТЕЛНА ТАБЛИЦА

за разходите за допълнителен личен състав по бюджета на Министерството на финансите за 1944 бюджетна година

Брой на служителите	Наименование на службите и длъжностите	Пореден № и страница	Месечна заплата одному	Годишна заплата одному	Разрешен кредит за всички за 5 месеца
Финансова инспекция					
5	Гл. финансови инспектори	35—42	8000	96.000	200.000
5	Дирекция на държавните привилегии и акцизите				200.000
1	Началник на служба	34—57	7000	84.000	35.000
30	Инспектори III-I ст.	73—27	5.200—6.800	62.400—81.000	1.020.000
35	Контрольори III-I ст.	32—3	2.600—4.200	31.200—50.400	655.000
10	Книгководители за дирекцията III-I ст.	9—39	2.600—4.000	31.200—48.000	200.000
50	Акцизни пристави II-I ст.	32—2	2.400—2.600	28.800—33.600	650.000
150	Акцизни стражари II-I ст.	32—1	1.900—2.600	22.800—24.000	1.500.000
3	Пом.-началници на отделения	34—31	5.800	69.600	87.000
279					4.147.000
284	Всичко				4.347.000
	За повишение 12,5% за пенсия				303.750
					581.250
					5.232.000

Горните служители по Дирекцията на държавните привилегии и акцизите се разпределят по шат, одобрен от министъра на финансите.

На стр. 15 на подробната таблица към бюджета на Министерството на финансите за 1944 бюджетна година се заличават следните текстове:

- 1) след началник на отдел текстът „Представител на министъра на финансите при Дирекцията на Беломорските солници със седалище Ксанти“;
- 2) след началник на отделение думите „държавни привилегии“;
- 3) след началник на отделение думата „акцизи“;
- 4) след началник на отделение думата „тютюни“.

Финансова инспекция					
5	Финансови инспектори	33—22	4.600—6.800	55.200—81.600	145.000
5	На стр. 19 от бюджета				145.000
3	Пом.-началници на група по преследване на контрабандата	10—67	3.600	43.200	18.000
17	Агенти по преследване контрабандата	32—9	3.400	40.000	289.000
					307.000
					452.000
	За повишение 12,5% за пенсия				28.000
					60.000
	Всичко съкратени длъжности				540.000
	Разрешен кредит				5.232.000
	Съкратен кредит				540.000
	Всичко по § 1				4.692.000

В «50а, купуване кибрит от странство», думата «странство» се заменя с думата «чужбина»; В «50г, купуване карти за игра от странство» думата «странство» се заменя с думата «чужбина».

На стр. 6, в Министерството на войната, в края на § 3 се прибавят думите: (Чете) «В последната алинея на текста на параграфа цифрата 1.000.000 лв. се увеличава на 1.750.000 лв.; в Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството в § 3 след думите «пътни и дневни пари» се прибавят думите «абонаментни карти по б. д. ж.»; в § 29в буквата «в» се заменя с главна буква.

В Министерството на железниците, пощите, телеграфите и телефоните кредитът по § 2-а от 20.000.000 лв. се увеличава на 29.000.000 лв.; кредитът по § 3 от 5.000.000 лв. се увеличава на 6.000.000 лв.; кредитът по § 4б се увеличава от 10.000.000 лв. на 15.000.000 лв.

В обяснителната таблица по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти има някои коректурни поправки. Освен това на стр. 10, на четвъртия ред отдолу «Лозаро-изпитателния институт» става «Лозаро-винарски изпитателен институт».

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат чл. 1, както е приет от комисията, заедно с обяснителната таблица и направените в нея изменения, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 2)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«Чл. 3. Начиная от 1 септември 1944 г. отдел радиоразпръскване по обяснителната таблица за разходите за личния състав на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните за 1944 бюджетна година, стр. 13, се преименува на Дирекция радиоразпръскване, като се предвижда 1 директор II-ст., стр. 8, № 22, с основна месечна заплата 11.600—12.400 лв., за 4 месеца 46.400 лв., а се заличават за същото време следните длъжности:

1 главен инспектор с основна месечна заплата 8.000 лв., от отделение програмно, на стр. 13, и 1 уредник II-кат. с основна месечна заплата 4.000—4.600 лв., от служба осведомителна, на стр. 14 от същата таблица.»

Председател Христо Калфов: Моля г-да народните представители, които приемат чл. 3, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 4)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 5)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 6)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 7)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 8)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 9)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 10)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 11)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 12)

Цифрата 15.000.000 лв. става 60.000.000 лв.

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 12 заедно с поправката, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно на второ четене.

Минаваме на точка втора от дневния ред:

Първо четене на законопроект за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1944 бюджетна година в размер на 2.608.580.000 лв. и за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1944 бюджетна година в размер на 1.544.000.000 лв.

Които г-да народни представители приемат да бъдат прочетени само мотивите към законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н докладчикът.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроект за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1944 бюджетна година в размер 2.608.580.000 лв. и за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1944 бюджетна година в размер на 1.544.000.000 лв.

Г-да народни представители! Поставените задачи на Главната дирекция на строежите с бюджета за 1944 г. за постройка и поддържане на пътища и съоръжения, за направа на нови ж. п. линии и за постройка и поддържане на водни строежи могат да се изпълнят само ако Главната дирекция на строежите разполага с необходимите средства.

При приемаването на редовния бюджет на Главната дирекция на строежите за 1944 бюджетна година приходите на същата дирекция се установиха на 3.200.000.000 лв., в които от произведение на бъдещи заеми или от икономии от свръхприходи се предвижда да постъпят кръгло 2.200.000.000 лв.

За да може Главната дирекция на строежите да продължи започнатите мероприятия и за да изпълни програмата, налага се да се осигурят необходимите средства за продължение на започнатите строителни работи.

Като ви излагам горното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате предложения ви за целта законопроект.

Гр. София, юли 1944 г.

Министър на финансите: Д. Савов.»

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1944 бюджетна година в размер на 2.608.580.000 лв. и за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1944 бюджетна година в размер на 1.544.000.000 лв.

Чл. 1. Разрешава се извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1944 бюджетна година в размер на 2.608.580.000 лв., както следва:

а) за извънредна вноска по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1944 бюджетна година, за направа, постройка и поддържане на пътища и съоръжения по тях, в размер на 1.503.550.000 лв., която сума да се отнесе по § 1, буква «в», на приходния бюджет на същата дирекция за 1944 бюджетна година;

б) за извънредна вноска по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1944 бюджетна година, за направа на нови и довършване на строящи се ж. п. линии, в размер на 984.530.000 лв., която сума да се отнесе по § 2, буква «в», на приходния бюджет на същата дирекция за 1944 бюджетна година;

в) за извънредна вноска по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1944 бюджетна година за направа на водни строежи в размер на 120.500.000 лв., която сума да се отнесе по § 3, буква «а», на приходния бюджет на същата дирекция за 1944 бюджетна година.

Чл. 2. Разходите по този извънреден бюджетен кредит да се покриват с част от произведението на 3% държавни съкровищни бонове от редовните и извънредни свръхприходи по бюджета на държавата за 1944 бюджетна година и от осъществени икономии в разходите по същия бюджет.

Чл. 3. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1944 бюджетна година в размер на 1.544.000.000 лв., с която сума се усилят кредитите по следните параграфи от същия бюджет, а именно:

§ 9	пътни и дневни пари	1.000.000	лв.
§ 12а	за направа и поправка на пътищата	822.000.000	«
§ 17	плащане по кредитните доставки	15.000.000	«
§ 21	разходи по сключени бюджетни упражнения:		
	а) лични разходи	1.500.000	
	б) веществ. разходи	1.000.000	2.500.000 «
§ 23	заплати и др. (по обяснителната таблица)	500.000	«
§ 25	пътни и дневни пари	1.000.000	«
§ 33	направа нови и довършване строящи се ж. п. линии	650.000.000	«
§ 39	разходи по сключени бюджетни упражнения:		
	а) лични разходи	600.000	
	б) веществени разходи	900.000	1.500.000 «
§ 43	пътни и дневни пари	500.000	«

§ 48 проучване и направа водни строежи, включително и разходите по постройка на язовира «Росица».

50.000.000 «

Чл. 4. Разходите по този допълнителен бюджетен кредит да се покрят с приходите от постъпилите извънредни вноски по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1944 бюджетна година, предвидени в чл. 1 от настоящия закон.

(ОБЯСНИТЕЛНА ТАБЛИЦА

за допълнителен личен състав по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1944 бюджетна година

§	Брой на служителите	Наименование на службите и длъжностите	Страница и № на таблицата	Месечна заплата одному	Годишна заплата одному	Разрешен кредит за 6 месеца
23		Част II. Нови ж. п. линии				
		Строителни ж. п. секции				
120		Строителни надзиратели II—I ст.	12—121	2.400—2.600	28.800—31.200	172.800
						172.800
		За повишение за изслужени години				7.200
		12,5% за пенсионен фонд				22.500
						202.500
		8% данък занятие		16.200		
		5% връхнини		810		
						17.010
						219.510
		Процентно възнаграждение за посъпване на живота и месечно възнаграждение за деца				280.490
120		Всичко по § 23				500.000

Председател Христо Калфов: Които приемат на първо четене законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1944 бюджетна година в размер на 2.608.580.000 лв. и за Главната дирекция на строежите в размер на 1.544.000.000 лв., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Димитър Савов: Моля да се приеме, по спешност, и на второ четене.

Председател Христо Калфов: Г-н министърът на финансите предлага, законопроекта да се приеме, по спешност, и на второ четене. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н докладчикът.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието на законопроекта и чл. 1)

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат заглавието на законопроекта и чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 2)

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 3)

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 4)

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Минаваме на точка трета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1944 бюджетна година в размер на 414.000.000 лв.

Които г-да народни представители са съгласни да бъдат прочетени само мотивите към законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да ги прочете.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1944 бюджетна година в размер на 414.000.000 лв.

Г-да народни представители! Особените времена, които изживява царството, наложили, както ви е известно, увеличаването от 1 януари 1944 г. на работническите надници и в държавните учреждения и стопанства, а силният сточен и пътнически

трафик и повикването на военно обучение за повече от 20 дни на щатен и надничарски персонал наложили наемането временно на повече други лица с наднично или месечно възнаграждение, вследствие на което гласуваните за целта кредити по редовния бюджет на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1944 бюджетна година се оказват недостатъчни. Силният трафик на б. д. ж., разширяването на ж. п. линии и преустройството на ж. п. гари налагат да се предвиди и едно минимално число щатен персонал, който с пълно съзнание за своята стабилност и отговорност да задоволи поне отчасти нуждата, която се налага от казаните причини. Същите причини правят недостатъчен и кредита, гласуван от вас, за порционни пари, вместо възнаграждение за извънреден и интензивен труд, давани в натура (храна или продукти) на щатния и временен персонал. А посъпването на всички консумативни материали, нуждата от които е непрестанна, изисква усиляването и на кредита за тяхната доставка.

Като ви представям приготвения за усилване на съответните параграфи законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1944 бюджетна година в размер на 414.000.000 лв., моля ви, г-да народни представители, да го прегледате и приемете.

София, август 1944 г.

Министър на финансите: Д. Савов.

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1944 бюджетна година в размер на 414.000.000 лв.

Чл. 1. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1944 бюджетна година в размер на 414.000.000 лв., с които се усилват разходите параграфи, както следва: § 1 с 42.600.000 лв. (виж обяснителната таблица), § 7, буква «а», с 100.000.000 лв., § 8 с 20.000.000 лв., § 9, буква «а», с 10.000.000 лв., § 14, буква «б», с 150.000.000 лв., § 34 с 10.000.000 лв., § 60, буква «а», с 40.000.000 лв., § 76 с 400.000 лв. (виж обяснителната таблица), § 81, буква «а», с 4.000.000 лв., § 88 с 30.000.000 лв., § 89 с 5.000.000 лв. и § 104 с 2.000.000 лв.

Разходите по този допълнителен бюджетен кредит да се покрят с приходите, които ще постъпят в повече, и с икономията, които ще се осъществят по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1944 бюджетна година.

Чл. 2. Съдържанието на § 34 от разходния бюджет на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1944 бюджетна година да се допълни с думите: «както и за изплащане на суми, ценности и материали, злоупотребени или липсали вследствие на непреодолима сила, грабеж и пр.»

Чл. 3. Думите «от деня на пенсионирането им» в бележката на долния край на стр. 30 в обяснителната таблица за разходите за личния състав по Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1944 бюджетна година се заменят с думите «от 1 януари 1944 г.»

Чл. 4. В алинея втора на чл. 6 от наредбата-закон за бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1935 бюджетна година думите: «се числят по бюджет» се заменят с думите: «са преведени, с отделна ведомост».

ОБЯСНИТЕЛНА ТАБЛИЦА

за разходите за допълнителен личен състав по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1944 бюджетна година

Брой на служители през 1944 г.	Наименование на службите и длъжностите	Страница и пореден № на таблицата	Месечна заплата едному	Годишна заплата едному	Искат се кредити по бюджета за 1944 б. г. (за 5 месеца)
ОТДЕЛ I					
Част I					
А. ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ					
V. Отдел снабдителен					
1	Ръководител	40—10	4.200	50 400	21 000
2	Майстор график	40—9	4.000	48 000	40 000
10	Словослагател, печатар, книговец V—I ст.	40—3	2.600—3.800	31.200—45.600	166.000
6	Работник III—I ст.	40—1	1.800—2.400	21.600—28.800	60.000
19					287.000
Б. ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДИРЕКЦИЯ					
II. Отдел търговски					
1	Началник на бюро	68—3	5.600	67.200	28 000
3	Инспектор III—I ст.	77—17	5.200—6.800	62.400—81.600	87.000
4					115 000
IV. Отдел контрола на приходите					
3	Инспектор III—I ст.	77—17	5.200—6.800	62.400—81.600	87.000
2	Контр. по търг. служба IV—I ст.	76—9	4.000—4.800	48.000—57.600	42.000
5					129.000
Външни служба					
II. Към отдел административен					
б) секция ж. п. полиция					
3	Старши ж. п. полицай II—I ст.	68—9	2.300—2.400	27.600—28.800	36.000
30	Ж. п. полицай II—I ст.	69—1	1.900—2.000	22.800—24.000	285.000
33					321.000
в) бюро противопожарна защита					
2	Шофьор	14—140	2.600—3.000	31.200—36.000	30.000
1	Ст. пожарникар	11—85	2.500	30.000	12.500
6	Пожарникар	11—84	2.300	27.600	69.000
9					111.500
II. Към отдел за соц. грижи и ж. п. организация					
а) служба продоволствие и прехрана					
6	Ръководител на продоволствието	69—23	3.800—4.600	45.600—55.200	114.000
28	Домакин I кат., III—I ст.	8—24	2.600—3.000	31.200—36.000	364.000
10	Магазинер I кат., III—I ст.	9—52	2.400—3.200	28.800—38.400	140.000
44					618.000
б) местни медицински служби					
1	Помощник-аптекарь III—I ст.	7—5	3.200—3.600	38.400—43.200	17.000
1	Фелдшер	13—140	2.600	31.200	13.000
1	Старша акушерка	7—8	3.000	36.000	15.000
3					45.000
в) лечебни заведения					
1	Младши лекар при ж. п. болница	78—6	4.600	55.200	23.000
1	Домакин II кат., III—I ст.	8—23	2.400—3.200	28.800—38.400	12.000
1	Старша милосърдна сестра	10—64	3.200	38.400	16.000
1	Старши майстор	9—54	2.400	28.800	14.000
4					65.000
VI. Към отдел поддържане ж. п. линии					
б) секция по поддържането					
1	Началник на служба	68—6	7.000	84.000	35.000
1	Секционен инженер	71—17	6.600	79.200	33.000
2	Помощник-секционен инженер	71—14	5.800	69.600	58.000
1	Архитект III—I ст.	7—11	5.200—6.000	62.400—72.000	28.000
2	Техник строител III—I ст.	12—126	3.000—3.800	36.000—45.600	34.000
2	Главен пикьор	71—8	3.600	43.200	36.000
2	Първомайстор	69—17	3.600	43.200	36.000
2	Ж. п. пикьор III—I ст.	7—5	3.000—3.400	36.000—40.800	30.000
20	Майстор специалист	9—55	3.200	38.400	330.000
2	Работник специалист	11—101	2.200	26.400	22.000
2	Пазач	10—77	1.900	22.800	19.000
2	Насиер I кат., III—I ст.	9—37	2.800—3.200	33.600—38.400	32.000
2	Деловодител I кат., III—I ст.	8—21	2.600—3.000	31.200—36.000	28.000
2	Проверител	11—95	3.000	36.000	30.000
2	Магазинер I кат., III—I ст.	9—52	2.400—3.200	28.800—38.400	28.000
2	Деловодител II кат., III—I ст.	8—20	2.400—2.800	28.800—33.600	26.000
2	Машинописец II—I ст.	10—57	2.400—2.800	28.800—33.600	26.000
2	Архивар-регистратор	7—9	2.400	28.800	24.000
2	Прислужник I кат.	11—97	1.800	21.600	18.000
53					873.000

Брой на служебните през 1944 г.	Наименование на службите и длъжностите	Страница и пореден № на таблицата	Месечна заплата одному	Годишна заплата одному	Искат се кредити по бюджета за 1944 г. (за 5 месеца)
VII. Към отдел постройка и преустройство на ж. п. гари					
а) участници т. т. и сигнални линии					
2	Ръководител на служба	85— 11	5.400	61 800	54.000
10	Уредник I кат.	85— 7	4.600	55.200	230.000
6	Т. т. надзорник II—I ст.	71— 2	2.400—2.600	28.800—31.200	75.000
12	Ж. п. работник по телеграфа	69— 2	2.000	24.000	120.000
4	Телефонист II—I ст.	12—125	2.400—2.600	28.800—31.200	50.000
34					529 000
VIII. Към отдел движение					
а) районни управления					
9	Началник-бюро	68— 3	5.600	67 200	252 000
5	Деловодител II кат., III—I ст.	8— 20	2.400—2.600	28.800—33.600	65.000
14					317.000
б) служители при гарите					
1	Началник гара I ст.	75— 26	5.800	69.600	29.000
7	Пом.-началник гара I ст.	74— 23	4.600	55.200	161.000
1	Началник гара II ст.	74— 22	4.600—5.200	55.200—62.400	23.000
4	Началник гара IV ст.	74— 17	3.600	43.200	72.000
80	Ръководител по движението II—I ст.	74— 11	2.600—3.000	31.200—40.800	1 040.000
18	Телеграфист	74— 9	2.600	31.200	234.000
4	Главен маневрист	74— 13	2.800	33.600	56.000
33	Маневрист II—I ст.	74— 8	2.400—2.600	28.800—31.200	396 000
3	Главен вагонописвач	74— 14	2.800	33.600	42 000
44	Вагонописвач II—I ст.	74— 6	2.200—2.400	26.400—28.800	484.000
165	Стрелочник II—I ст.	74— 5	2.000—2.200	24.000—26.400	1.650.000
9	Касиер I кат., III—I ст.	9— 37	2.800—3.800	33.600—45.600	144 000
4	Деловодител I кат., III—I ст.	8— 21	2.600—3.000	31.200—36.000	56.000
6	Деловодител II кат., III—I ст.	8— 20	2.400—2.800	28.800—33.600	78.000
1	Машинописец II—I ст.	10— 57	2.400—2.800	28.800—33.600	13.000
26	Перач	10— 80	1.800	21.600	234.000
56	Началник-влак III—I ст.	74— 12	2.800—3.000	33.600—38.400	840.000
430	Спирач II—I ст.	74— 4	2.000—2.200	24.000—26.400	4.800.000
829					9.852.000
IX. Към отдел машинен					
б) работилници, тракции и депа					
80	Локомотивен машинист III—I ст.	72— 14	3.400—3.800	40.800—45.600	1.360.000
130	Локомотивен огняр	72— 12	3.000	36.000	1.950.000
180	Майстор специалист	9— 55	3.200	38.400	2 880.000
100	Калфа	6— 5	2.200	26.400	1.100.000
100	Ученик	12—111	1.200	14.400	600.000
590					7.890.000
X. Към отдел търговски					
а) при районните управления по движението					
4	Инспектор III—I ст.	77— 17	5.200—6.800	62.400—81.600	116.000
8	Контрольор по търговска служба III—I ст.	76— 9	4.000—4.800	48.000—57.600	168.000
12					284.000
б) към гари и сточни гари					
40	Ръководител по търг. служба II—I ст.	76— 5	3.000—4.600	36.000—55.200	600.000
40					600.000
1756	Всичко за осн. заплати по отдел I				22.036.500
За повишение за изслужени години и за преназначаване в по-горна степен					1.463.500
Всичко					23.500.000
12.5% за Пенсионния фонд					2.937.500
Всичко					26.437.500
Възнаграждение за поскъпване на живота и добавъчно възнаграждение за деца					16.162.500
1756	А всичко за железниците				42.600.000
ОТДЕЛ III					
ВОДНИ СЪОБЩЕНИЯ					
Б. Външни служби					
1	Старши пристанищен и крайбрежен полицаи II—I ст.	79— 8	2.300—2.400	27.600—28.800	12.000
19	Младши пристанищни и крайбрежни полицаи II—I ст.	79— 3	1.900—2.000	22.800—24.000	188.000
20	Всичко за основни заплати по отдел III				200.000
За повишение за изслужени години и за преназначаване в по-горна степен					13.000
Всичко					213.000
12.5% за Пенсионния фонд					27.700
Всичко					240.700
Възнаграждение за поскъпване на живота и добавъчно възнаграждение за деца					159.300
Всичко за водни съобщения					400.000
1776	А всичко за железниците и водните съобщения				43.000.000

Председател Христо Калфов: Които приемат на първо четене законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1944 бюджетна година в размер на 414.000.000 лв., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Димитър Савов: Предлагам да се приеме по спешност и на второ четене.

Председател Христо Калфов: Г-н министърът на финансите моли, законопроектът да бъде приет, по спешност, и на второ четене. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н докладчикът.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: Г-да народни представители! Този законопроект е разгледан в бюджетарната комисия и в него има една коректурна поправка — в чл. 1 вместо цифрата «5.00.000» става 5.000.000.

В обяснителната таблица, освен някои коректурни поправки, на стр. 5 има следните промени: г-в «Външни служби», «б) секция ж. п. полиция», трима старши ж. п. полицаи стават 7 и «30 ж. п. полицаи» стават 34; в «б) «местни медицински служби» предвижда се «1 районен железопътен лекар» II-ст. и кредит за него — 30.000 лв.; във «в) лечебни заведения» «1 младши лекар при ж. п. болница» се зачерква. (Чете заглавието и чл. 1)

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат заглавието и чл. 1 на законопроекта заедно с поправките в обяснителната таблица, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 2)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 3)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 4)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме към точка четвърта от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1944 бюджетна година в размер на 40.000.000 лв.

Които са съгласни да бъдат прочетени само мотивите на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да ги прочете.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1944 бюджетна година в размер на 40.000.000 лв.

Г-да народни представители! През 1942 г. Министерството на земеделието и държавните имоти сключи заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 200.000.000 лв. за изплащане на отчуждени или закупени земи и сгради за строеж, водоснабдяване, електрификация, набавяне земеделски оръдия и машини, разплоден и друг добитък и други разходи във връзка с обзавеждане, разширение, организиране и благоустрояване на държавните скотовъдни стопанства.

През настоящата 1944 г., съгласно изработения план, Министерството на земеделието и държавните имоти определя сумата 40.000.000 лв. за разширение, обзавеждане и благоустрояване на държавните скотовъдни стопанства.

Като излагам горното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате приложения законопроект за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1944 г. в размер на 40.000 лв.

Гр. София, юни 1944 г.

Министър на финансите: Д. Савов.»

.(ЗАКОНОПРОЕКТ

за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1944 бюджетна година в размер на 40.000.000 лв.

Чл. 1. Разрешава се извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1944 бюджетна година в размер на 40.000.000 лв. за строеж, водоснабдяване и електрификация, изплащане разплоден и работен добитък, доставен през текущата или минали бюджетни години, и на отчуждение закупени земи и сгради през настоящата и минали бюджетни години; за набавяне земеделски

оръдия и машини и за посрещане на всякакви други разходи във връзка с обзавеждане, разширение, организиране, благоустрояване и поддържане на Централния скотовъден изследователен институт край гр. Стара Загора, държавните заводи, депа за добитък, районните опитни станции по скотовъдство и птицевъдство.

Чл. 2. Разходите по този извънреден бюджетен кредит да се покриват от постъпленията по заема, който е сключен от Българската земеделска и кооперативна банка на основание закона за сключване заем в размер на 200.000.000 лв. от Българската земеделска и кооперативна банка за нужди на Министерството на земеделието и държавните имоти, публикуван в «Държавен вестник», брой 152, от 14 юли 1942 г.).

Председател Христо Калфов: Които приемат законопроекта на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-н министърът на финансите предлага, законопроектът да се разгледа, по спешност, и на второ четене.

Които са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да го докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието и чл. 1)

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат заглавието на законопроекта и чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 2)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Пристъпваме към точка пета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за отпускане заем на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните в размер на 400.000.000 лв. от Пощенската спестовна каса.

Които г-да народни представители са съгласни да бъдат прочетени само мотивите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да ги прочете.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за отпускане заем на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните в размер на 400.000.000 лв. от Пощенската спестовна каса

Г-да народни представители! На Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните са необходими средства за бързи и неотложни нужди, каквито са възстановяването на разрушени телеграфни и телефонни линии, мрежи, кабели и инсталации от въздушни бомбардировки, както и за строежа и разширението на телефонни и телеграфни мрежи и инсталации в страната и закупуване на мед (бакър) за нуждите на същата дирекция.

Тези средства, изчислени на една обща сума от 400.000.000 лв., могат да се вземат под форма на заем от Пощенската спестовна каса, съгласно чл. 39 от закона за същата каса, в рамките на предвидения в същия член предел за такива заеми до 25% от събраните влогове.

Поради това моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате изработения за целта законопроект.

Гр. София, юни 1944 г.

Министър на финансите: Д. Савов.»

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за отпускане заем на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните в размер на 400.000.000 лв. от Пощенската спестовна каса

Чл. 1. Разрешава се на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните да сключи, а на Пощенската спестовна каса да отпусне на казаната дирекция заем в размер на 400.000.000 лв. за покриване на разходите по възстановяване на разрушени т. т. линии, мрежи, кабели, уредби и инсталации от въздушни бомбардировки, за строеж и разширение на градски телефонни мрежи, телеграфни мрежи, кабели, инсталации и уредби, заедно с всички необходими съоръжения, материали, превозни средства и инструменти, за работна ръка, устройване и обзавеждане на работните групи и други разходи; закупуване на мед (бакър).

Чл. 2. Пощенската спестовна каса ще внася на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните, при поискване от нея, в зависимост от нуждите и, отделни частични суми до размер на пълната сума на заема. Последната частична сума трябва да се изтегли най-късно до 1 ноември 1946 г.

Чл. 3. Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните плаща върху частичните суми, от деня на получаването им, годишна лихва 1% по-голяма от лихвата, която Пощенската спестовна каса плаща на вложителите си.

Чл. 4. Изтеглените частични суми по заема до 1 ноември 1944 г. се превръщат на тази последната дата в анюитетен заем, платим в срок от 10 години, при определената в чл. 3 лихва, с равни шестмесечни вноски, съдържащи лихви и погашения, с падеж 1 май и 1 ноември всяка година.

Останалите частични суми, които ще се изтеглят след 1 ноември 1944 г., при последното допустимо теглене не по-късно от 1 ноември 1946 г., се превръщат ежегодно на 1 ноември в анюитетни заеми със срок 10 години, платими при условията на алинея първа на същия член.

Чл. 5. Необходимите кредити за изплащането на погашенията и лихвите по този заем се предвиждат ежегодно в бюджета на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните.)

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат законопроекта на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-н министърът на финансите моли, законопроектът да бъде разгледан, по спешност, и на второ четене. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да го докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието и чл. 1)

Председател Христо Калфов: Които приемат заглавието и чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 2)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 3)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 4)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 5)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.
Законопроектът е приет окончателно.
Пристъпваме към точка шеста от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните за 1944 бюджетна година в размер на 400.000.000 лв.

Които г-да народни представители са съгласни да се прочетат само мотивите към законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да ги прочете.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните за 1944 бюджетна година в размер на 400.000.000 лв.

Г-да народни представители! С отделен закон се разреши да се отпусне от Пощенската спестовна каса заем на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните в размер на 400.000.000 лв. за покриването на разходите по възстановяване на разрушени от неприятелски въздушни нападения т. т. линии, мрежи, кабели и инсталации, както и за други неотложни строежи и разширения на телефонните и телеграфни мрежи и инсталации в страната, а също така и за закупуването на мед (бакър) за нуждите на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните.

За да може да се извършват горните разходи, необходимо е да се разреши съответен извънреден бюджетен кредит, за което моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате представения за целта законопроект.

Гр. София, юли 1944 г.

Министър на финансите: Д. Савов.»

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните за 1944 бюджетна година в размер на 400.000.000 лв.

Чл. 1. Разрешава се на министъра на железниците, пощите и телеграфите извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните за 1944 бюджетна година в размер на 400.000.000 лв., съгласно с приложената подробна таблица,

ТАБЛИЦА

§	Наименование на разходите	Искат се кредити лева
1.	За възстановяване на разрушени т. т. линии, мрежи, кабели, уредби и инсталации от въздушни бомбардировки, за инсталации, уредби, апарати, кабели, стълбове, превозни средства с поддържането им, за работна ръка, за устройване и обзавеждане на работните групи и всичко необходимо за строеж, разширение и поддържане телефонните и телеграфни линии, мрежи, кабели и инсталации; покупка на мед (бакър) и други	400.000.000 лв.
	Всичко	400.000.000 лв.

Чл. 2. Разходите по този извънреден бюджетен кредит да се покрият от произведението на заема, сключен от Пощенската спестовна каса в същия размер; и да се произведат съгласно с постановленията на закона за бюджета, отчетността и предприятията.)

Председател Христо Калфов: Които приемат законопроекта на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-н министърът на финансите моли, законопроектът да бъде разгледан, по спешност, и на второ четене.

Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да го докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието и чл. 1)

Председател Христо Калфов: Които приемат заглавието на законопроекта и чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 2)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Минаваме към точка седма от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за разрешаване на държавните мини да сключат заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер до 300.000.000 лв. под гаранция на държавата и да поемат задължения за доставки в същия размер, платими за повече от три бюджетни години.

Които г-да народни представители са съгласни да се прочетат само мотивите към законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да ги прочете.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за разрешаване на държавните мини да сключат заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер до лева 300.000.000 под гаранцията на държавата и да поемат задължения за доставки в същия размер, платими в повече от три бюджетни години

Г-да народни представители! В последните години обсегът на дейността на държавните мини се разшири значително. Освен каменовъгленото производство на тях е възложена и експлоатацията на медните мини край Бургас, тия на Французкото дружество при Луда Яна, Панагюрско, металургическия завод при гара Елисейна, Беломорските мини — «Бадома» и «Пангеон», мина «Ерма» — Трънско, мина «Живойна» — Битолско, железната линия в Крумово, за която цел се откупи и железопътната линия между мина Блавест и гара Тервел, и участвуват в минно индустриално стопанско предприятие «Солоподем» — Провадийско.

Освен това в обсега на държавните мини влизат и постройката, доставката и монтажът на фабриките за сярна киселина и син камък, а в последно време на тях се възложи бъдещият добив на бензин, газол и масла чрез експлоатацията на битоминозните шисти при с. Красава — Брезнишко.

Увеличението нужди на страната от електрическа енергия, както тия за поддържане и експлоатация на горните обекти и на новопостроената модерна чугунолеярна при държавните мини се наложи и се възложи разширението в двойни размери на термичните електрически централи при мини «Перник» и мина «Марица».

От друга страна, за да се задоволят нарасналите нужди на страната от каменовъгленото гориво, държавните мини пристъпиха към откриването на нови рудници в Перник и модернизирание производството в мините «Бобов дол» и «Марица».

За поддържане правилната експлоатация на горните минни обекти нуждите на държавните мини от съоръжения, материали и работна ръка се увеличиха.

Поради повишение цените на съоръженията и материалите, увеличение на надниците на минните работници, даване извънредни заплати на минните служители и работници, постъпленията на държавните мини не са достатъчни да покрият разходите и оборотните им средства са намалени до степен, че те не са в състояние да отделят от тях за нови инвестиции, предназначени да служат дълги години.

В резултат на това много от нуждите на държавните мини от предвидените съоръжения и материали останаха незадоволени.

За да се осигури производството на държавните въглищни и рудни мини последните трябва да набавят, макар на повишени цени, предвидените съоръжения и материали. Но понеже предвидените съоръжения и материали служат за инвестиции, които ще се използват за ред години, а изплащането им, съгласно спогодбите между българското, германското и други правителства, ще трябва да става предварително, или най-късно веднага с доставянето им, разходите по тях не могат да бъдат предвидени в редовния бюджет на държавните мини, а ще трябва да се покрият от съответен заем.

За целта е приготвен приложеният законопроект, който е подобен на закона за разрешаване на държавните мини да сключат заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер до лева 300.000.000 под гаранция на държавата и да поемат задължения за доставки в същия размер, платими в повече от три бюджетни години («Държавен вестник», брой 75, от 12 април 1944 г.).

Гр. София, юли 1944 г.

Министър на търговията, промишлеността и труда:
Хр. Василев

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за разрешаване на държавните мини да сключат заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер до 300.000.000 лв. под гаранция на държавата и да поемат задължения за доставки в същия размер, платими в повече от три бюджетни години

Чл. 1. Разрешава се на държавните мини да сключат, а на Българската земеделска и кооперативна банка да отпусне заем под гаранцията на държавата в размер до 300.000.000 лв. за доставка на машини, материали и комплектни инсталации за нуждите на мините, както и за изплащане съществуващи задължения на същите при следните условия:

а) Българска земеделска и кооперативна банка ще открие текуща сметка на държавните мини до размер на пълната сума на заема. Последната частична сума на заема трябва да се изтегли най-късно до 30 декември 1947 г.;

б) държавните мини ще плащат върху изтеглените частични суми годишна лихва 7%, считано от деня на изтеглянето им.

Лихвите по текущата сметка се капитализират шестмесечно.

За изтеглените суми, увеличени с лихвите, Българската земеделска и кооперативна банка, при нужда, получава от държавните мини бонове под гаранция на държавата в купюри по указание на банката, издадени с тримесечни падежи, които ще се подновяват редовно до заменяването им с облигации. Боновете са скотируеми от Българската народна банка.

в) На 30 декември 1947 г. изтеглените суми по заема, увеличени с изтеклите лихви върху отделните частични суми, капитализирани шестмесечно, се превръщат в облигационен заем, платим в срок от 15 години, с годишна лихва 7%.

За тая цел ще се издават облигации от 1.000.000 лв. всяка, като за останалите суми по-малки от 1.000.000 лв. до покриване на общата сума на заема ще се издават облигации от по 100.000 лв., а оказалата се сума по-малка от 100.000 лв. ще бъде платена на Българската земеделска и кооперативна банка в брой.

Тия облигации ще се предадат на Българската земеделска и кооперативна банка срещу представяне на издадените дотогава бонове.

Чл. 2. Облигациите ще съдържат главните постановления на настоящия закон и ще носят факсимилираните подписи на главния директор на държавните и гарантираните от държавата дългове и на дирекционния комитет при държавните мини. Тия облигации ще бъдат скрепени за контрол със саморъчен подпис на представител на държавните мини.

Чл. 3. Погасяването на облигациите ще се извърши шестмесечно в срок от 15 години на 30 юни и 30 декември всяка година, по реда на номерата на облигациите, според една таблица, отпечатана на гърба им, съдържаща приблизително равни шестмесечни вноски за погасението и лихвата.

Първото погасение ще се извърши на 30 юни 1948 г.

Чл. 4. Купоните с изтегъл падеж и подлежащите на погасение облигации се изплащат от държавните мини. Изплащането на облигациите става едновременно със съответния настъпил купон. Представените за изплащане облигации трябва да бъдат придружени с всички купони, падежът на които не е настъпил на определената за плащане дата. Стойността на непредставените купони се спада от капитала, който следва да се изплати на притежателя.

Чл. 5. Необходимите кредити за изплащане лихвите и погасенията се предвиждат ежегодно в бюджета на държавните мини.

Чл. 6. Облигациите се освобождават от всякакви сегашни и бъдещи данъци, такси, берии, гербов налог и др., а лихвите от тях — от преките данъци на наредбата-закон за данъка върху приходите, както и от всички други сегашни, бъдещи данъци и гербов налог.

Освобождават се от всякакъв герб, данъци, такси и берии и пр. и всички книжа и сметки, свързани с откриването, упражняването и издължаването на заема.

Чл. 7. Неизлезлите в погасение облигации се приемат по номиналната им стойност за залог и гаранция, съгласно закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Чл. 8. Непредставените за изплащане купони в продължение на 5 години от деня на падежа им се покриват с давност в полза на държавните мини. Тоя срок за облигациите, чийто срок за изплащане е настъпил, е 15 години.

Чл. 9. Разрешава се на държавните мини да поемат задължения в размер до 300.000.000 лв. за означените в чл. 1 доставки, които да станат по реда, определен от закона за експлоатацията на държавните мини и правилника за извършване предприятията и доставките, като държавните мини и договорещите с Държавните мини страни се освобождават от всякакви данъци, налози, мита, берии, такси, гербов налог и др. по който и да било закон, с изключение на представителския данък, който да се плаща в размер, вжещ законно в деня на подписването на договора.

Чл. 10. Изплащането на доставките по този закон да става от средствата на заема за сметка на държавните мини, чрез Българската народна банка, и то на следните срокове:

- 1/3 при поръчването (подписването на договора);
- 1/3 при приемането в полуготово състояние и
- 1/3 (остатък) при доставянето.

Отпускането на аванси по горния ред да става срещу гаранции (контраакредитив) от български и чужди банки, одобрени от дирекционния комитет на държавните мини, след като предварително е взето мнението на Българската народна банка.

Ако не се касае за стоки, при които не са необходими нито за строежа им, нито за конструктивната им работа специални срокове, изплащането на втората и третата вноски става наведнаж при доставянето.

З а б е л е ж к а. Междинно (частично) приемане в полуготово състояние, в зависимост от което ще става плащането на 1/3 по буква «б» на настоящия член, да се определя според естеството на предприятието в договора.

Чл. 11. Неизползуваните суми за доставки по членове 9 и 10 до пълния размер на заема по настоящия закон държавните мини могат да използват за изплащане на други свои задължения.)

Председател Христо Калфов: Които приемат законопроекта на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-н министърът на финансите моли, законопроектът да бъде разгледан, по спешност, и на второ четене.

Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието и чл. 1)

Председател Христо Калфов: Които приемат заглавието и чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 2)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 3)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 4)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 5)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 6)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 7)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 8)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 9)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 10)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 11)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Пристъпваме към точка осма от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение чл. 35 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители.

Които са съгласни да се прочетат само мотивите на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля докладчика да ги прочете.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за изменение чл. 35 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители

Г-да народни представители! Поради промените се условия на живота и за да се подобри материалното положение на държавните служители, налага се да се увеличат заплатите им, като даваният им процент на възнаграждението за посъпване на живота се увеличи от 30-50%, начиная от 1 юли 1944 г.

За тая цел представям на вниманието ви, г-да народни представители, настоящия законопроект, който моля да гласувате и одобрите.

Гр. София, юни 1944 г.

Министър на финансите: Д. Савов.»

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение чл. 35 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители

Чл. 1. Разпоредбите на чл. 35 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители се изменят и допълват така:

Чл. 35. Начиная от 1 юли 1944 г., процентът на възнаграждението за посъпване на живота и месечното възнаграждение за деца се определят в следните размери:

За служители с основна месечна заплата до 2.000 лв. включително от 30% на 80%.

За служители с основна месечна заплата от 2.001 до 3.000 лв. включително от 27% на 77%.

За служители с основна месечна заплата от 3.001 до 4.000 лв. включително от 25% на 70%.

За служители с основна месечна заплата от 4.001 до 5.000 лв. включително от 23% на 63%.

За служители с основна месечна заплата от 5.001 до 6.000 лв. включително от 21% на 61%.

За служители с основна месечна заплата от 6.001 до 7.000 лв. включително от 20% на 55%.

За служители с основна месечна заплата от 7.001 до 8.000 лв. включително от 19% на 54%.

За служители с основна месечна заплата от 8.001 до 10.000 лв. включително от 18% на 48% и

За служители с основна месечна заплата над 10.001 лв. от 15% на 45%.

а за деца: за първото дете — 100 лв. месечно, за второто дете — 200 лв. месечно, за третото и следващите — по 300 лв. месечно.

Процентните възнаграждения, давани в повече с 10% и 20% върху основните месечни заплати, както и другите облаги, давани с закона за временно увеличение заплатите на държавните служители за временно добавяно възнаграждение за семейно положение на същите служители («Държавен вестник», брой 199, от 9 септември 1941 г.) и закона за облекчение материалното положение на държавните, общински и други служители в царството («Държавен вестник», брой 145, от 6 юли 1942 г.), на служителите в освободените през 1941 г. земи, остават в сила.

Дава се, считано от 10 януари 1944 г., подпомагане за извънредни разходи в размер на 20% върху основната месечна заплата на служителите, които са прослужили непрекъснато повече от 45 дни, и то за времето след тия 45 дни в учреждения, останало на местослужене в района на Голяма София

и на гарите Биримирци и Илиянци, или в представителна служба на евакуирано учреждение, която представителна служба е оставена на местослужене в района на Голяма София и на гарите Биримирци и Илиянци, както и служителите, командировани непрекъснато повече от 45 дни, без право на дневни пари в района на Голяма София и на гарите Биримирци и Илиянци, също за времето след тия 45 дни.

Не се следва подпомагането по предходната алинея на служителите от района на Голяма София и на гарите Биримирци и Илиянци, отсъстващи от работа, за дните на отсъствието, независимо по каква причина: отпуск (по домашни причини, по болест, служебен, безплатен и пр.), командировка, специализация, проучване и пр.

Подпомагането по настоящия член се отпуска независимо от допълнителните и добавъчни възнаграждения, получавани досега от същите служители, които продължават да важат и напред. Същото се освобождава от всички пенсионни и други удържки и данъци и не се взема под внимание при изчисление размера на пенсията, нито при правата, свързани с размера на основната заплата на служителя и повишенията.

За изплащането на подпомагането по настоящия член да се използват икономите от съответните кредити за заплати по бюджета, както и кредитът за процентно възнаграждение за посъпване на живота и месечното възнаграждение за деца.

Разпоредбите по настоящия член се прилагат и за бюджетите на учрежденията, предмет на чл. 46 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители.

Чл. 2. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1944 бюджетна година в размер на 1.340.000.000 лв., с който кредит се усилва кредитът, разрешен с чл. 1, т. 14, от закона за бюджета на държавата за 1944 бюджетна година, за разходите по чл. 1 на настоящия закон.

Разходите по този допълнителен бюджетен кредит да се покриват от част от произведението на 3% държавни съкровищни бонове, от редовните и извънредни свръхприходи по бюджета на държавата за 1944 бюджетна година и от осъществени икономии в разходите по същия бюджет.

Чл. 3. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1944 бюджетна година в размер на 220.000.000 лв. за процентно възнаграждение за посъпване на живота и за подпомагането, предмет на чл. 1 на настоящия закон, който кредит се разпределя по съответните параграфи за заплати със заповед на министъра на финансите.

Разходите по тоя допълнителен бюджетен кредит да се покриват от редовните и извънредни свръхприходи и от осъществени икономии в разходите по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1944 бюджетна година.

Чл. 4. Разрешава се на министъра на финансите, или упълномощено от него длъжностно лице, да усилва с заповед съответните кредити, от които ще се изплаща възнаграждението за посъпване на живота и за подпомагане, предмет на чл. 1 на настоящия закон, като необходимите за това суми се вземат от постъпилите в повече приходи и от осъществени икономии в разходите на съответните бюджети за 1944 бюджетна година. Това разпореджане се отнася до бюджетите на фондовете, предмет на закона за бюджета на разните фондове на държавата за 1944 бюджетна година, и до бюджетите на учрежденията, предмет на чл. 46 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители.

Разрешава се на министъра на вътрешните работи и народното здраве, или на упълномощено от него длъжностно лице, да усилва с заповед съответните кредити, от които ще се изплаща възнаграждението за посъпване на живота и за подпомагането, предмет на чл. 1 на настоящия закон, по общинските бюджети за 1944 бюджетна година, като необходимите за това суми се вземат от постъпилите в повече приходи и от осъществени икономии в разходите по съответните бюджети.)

Председател Христо Калфов: Които приемат законопроекта на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-н министърът на финансите моли, законопроектът, по спешност, да бъде разгледан на второ четене.

Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: Този законопроект е разгледан от бюджетарната комисия, която направи някои изменения. (Чете заглавието и чл. 1)

Председател Христо Калфов: Които приемат заглавието и чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 2)

В края на текста бюджетарната комисия предлага да се прибави следната нова алинея:

«Начиная от 1 юли 1944 г. народните представители получават дневните си пари в размер на 22.000 лв. месечно, като за целта се разрешава допълнителен бюджетен кредит в размер на 3.168.000 лв. по § 23 от бюджета на Върхов-

ното правителство за 1944 бюджетна година, като разходът се покрие от свръхприходи и икономии по бюджета на държавата за 1944 бюджетна година.»

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 2, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 3)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 4)

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: Комисията предлага да се прибави следният нов

«Чл. 5. За приложението на настоящия закон е издадена наредба, одобрена с 18. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 11 юли 1944 г., протокол № 138, обнародвана в «Държавен вестник», брой 149, от 14 юли 1944 г.»

Председател Христо Калфов: Които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Пристъпваме към девета точка от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за допълнение на чл. 31 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители.

Моля г-н докладчика да го докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за допълнение на чл. 31 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители

Г-да народни представители! До създаването на закона за длъжностите, цензовете и пр. представителни пари се плащаха само на г-да председателя и подпредседателя на Народното събрание. Поради това и в чл. 2 от наредбата-закон за данъка върху приходите е предвидено тяхното освобождаване от данъци поименно. Понеже с закона за длъжностите, цензовете и пр. се предвижда плащането на представителни пари и на други лица, редко бе и те да бъдат освободени от облагане, като се имат пред вид целите, за които те се предвиждат. Това обаче е било пропуснато да се предвиди в закона. За да се отстрани тоя пропуск, предлагам тук приложения законопроект, който моля да обсъдите и гласувате.

Гр. София, юни 1944 г.

Министър на финансите: Д. Савов.»

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за допълнение на чл. 31 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители

П а р а г р а ф е д и н с т в е н. Към чл. 31 се прибавя следната нова, трета, алинея със следното съдържание:

Представителните пари се освобождават от облагане с данъци, считано от 1 януари 1943 г.»

Председател Христо Калфов: Които приемат законопроекта на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-н министърът на финансите предлага, законопроектът да бъде разгледан, по спешност, и на второ четене.

Които са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да го докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието на законопроекта и параграф единствен)

Комисията предлага да се прибавят на края на текста на параграфа думите: (Чете) «Това се отнася до всички лица, които получават такива пари по държавния бюджет.»

Председател Христо Калфов: Които приемат заглавието на законопроекта и параграф единствен, заедно с приетото от комисията допълнение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Пристъпваме към точката десета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на алинея трета на чл. 15а от закона за държавните служители.

Които са съгласни да бъде прочетен само текстът на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля докладчика да го докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на алинея трета на чл. 15-а от закона за държавните служители

Ч л е н е д и н с т в е н. Разпоредбите на алинея трета на чл. 15-а от закона за държавните служители се изменят така:

По изключение, чиновниците с голяма компетентност, особена специалност и полезна дейност могат да останат на служба за определен срок, въз основа на писмена заповед на съответния министър, макар и да се засягат от постановленията на този член. Надлежният министър може да разреши да останат на служба за определен срок служители-специалисти с доказана работоспособност, навършили пределна възраст по този или по друг закон.»

(МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение алинея трета на чл. 15-а от закона за държавните служители

Г-да народни представители! Поради особените условия, създадени от войната, налага се, наредбите на алинея трета на чл. 15-а на закона за държавните служители да се изменят, като се даде възможност на съответните министри сами, а не чрез Министерския съвет, да могат да продължават срока на службата на ония служители, които са с голяма компетентност, особена специалност и полезна дейност, както и на специалистите служители, времеслуженето на които се ограничава от чл. 15-а на 25 действително изслужени години и 50-годишна възраст.

Като се има това пред вид, моля ви, г-да народни представители, да разгледате представения ви за тая цел законопроект и да го гласувате и одобрите.

Гр. София, юни 1944 г.

Министър на финансите: Д. Савов)

Председател Христо Калфов: Които приемат законопроекта на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-н министърът на финансите предлага, законопроектът да бъде разгледан, по спешност, и на второ четене.

Които са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да го докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието на законопроекта и член единствен)

Председател Христо Калфов: Които приемат заглавието на законопроекта и член единствен, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Пристъпваме към точката единадесета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение на закона за гербовия налог.

Които са съгласни да бъде прочетен само текстът на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да го докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение на закона за гербовия налог

П а р а г р а ф е д и н с т в е н. Размерът на простия гербов налог за всички видове книжа и документи, подлежащи на обгербване, предвидени в закона за гербовия налог или в други закони, се удвоява.

Това удвояване е в сила пет дни след обнародването на настоящия закон.»

(МОТИВИ

към законопроекта за изменение на закона за гербовия налог

Г-да народни представители! Постъпленията от гербов налог за първите четири месеца на 1943 и 1944 години са следните:

м. януари	67.302.151 лв.	54.229.983 лв.
м. февруари	79.414.328 "	70.310.014 "
м. март	101.630.822 "	90.755.115 "
м. април	98.297.668 "	75.728.503 "
	346.644.969 лв.	291.023.615 лв.

или постъпили са в по-малко в сравнение за първите четири месеца на 1943 г. — 55.621.354 лв., т. е. едно намаление от 16%.

В сравнение с предвиденото да постъпи по бюджета за 1944 г. за първите четири месеца на същата година (400.000.000 лв.) реализирано е в по-малко 108.975.385 лв., т. е. намаление 27,3%.

Налага се поради това да бъде увеличен размерът на простия гербов налог за всички видове книжа и документи, подлежащи на обгербване, предвидени в закона за гербовия налог или в други закони, като се удвои. Това увеличение няма да се отрази неблагоприятно върху стопанския живот на страната и се явява оправдано, като се има пред вид настъпило общо покачване на цените.

Пред вид на горното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате предложението ви за целта законопроект.

Гр. София, 12 август 1944 г.

Министър на финансите: Д. Савов

Председател Христо Калфов: Които приемат законопроекта на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Г-н министърът на финансите предлага, законопроектът да бъде разгледан, по спешност, и на второ четене.

Които са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Моля г-н докладчика да докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието на законопроекта и параграф единствен)

Председател Христо Калфов: Които приемат заглавието на законопроекта и параграф единствен, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Пристъпваме към точка дванадесета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за усиляване гражданската отговорност на длъжностните лица при установяване на веществени липси.

Които са съгласни да бъде прочетен само текстът на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Моля г-н докладчика да докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«ЗАКОНОПРОЕКТ

за усиляване гражданската отговорност на длъжностните лица при установяване на веществени липси

Член единствен. Усилва се гражданската отговорност на длъжностните лица по чл. 16 от закона за финансовата инспекция за установени веществени липси, като стойността на липсващите материали се заплаща в петорен размер на нормираната им цена, ако такава има, а в противен случай — в петорен размер на пазарната им цена.

При определяне на първоначалния размер — нормираната или пазарна цена — не се взема под внимание намалената стойност на материалите, вследствие употребата им.

Не се считат материали по смисъла на този закон ценните материали — книжа, предназначени за продажба по определена цена, както и библиотечното имущество на учрежденията.

Лихвата по чл. 18 от закона за финансовата инспекция и чл. 87 от закона за бюджета, отчетността и предприятията, 1% месечно, при прилагане на чл. 15 от закона за финансовата инспекция, за установена липса на материали, се налага само върху нормираната, съответно пазарна цена на липсващите материали, а не и върху допълнителния четворен размер.

Този закон има временен характер и е в сила до отменаването му.»

(МОТИВИ

към законопроекта за усиляване гражданската отговорност на длъжностните лица при установяване на веществени липси

Г-да народни представители! Поради изменените от войната пазарни условия и затрудненото вследствие на това задоволяване нуждите на държавните, общинските и обществените учреждения и стопанства във всякакъв вид материали, съоръжения, пособия, инвентарни предмети и хранителни припаси и поради зачестилите от известно време насам злоупотребления с казаните материали, припаси и пр., налага се да се усили временно гражданската отговорност на длъжностните лица при установяване на веществени липси.

Съгласно чл. 16 от закона за финансовата инспекция, гражданската отговорност при установена липса на материали се състои в заплащане стойността на липсващите материали, като стойността им се определя по цената, която те са имали в момента на установяване на липсата.

Явно е, че тази отговорност е недостатъчна при съществуващата оскъдица от стоки на пазара, въведения в страната режим на нормирани цени за голям брой стоки и при несответствието на тези цени с предлаганите свободно такива.

С предлагания законопроект гражданската отговорност за установени веществени липси се усилява.

Цели се, на първо място, едно по-грижливо отнасяне от страна на лицата, които боравят с материали, съоръжения, пособия, инвентарни предмети и хранителни припаси, към последните, с оглед на тяхното опазване. На второ място — да се ограничи злоупотребленията със същите и, на трето място, при установени липси, ошетените учреждения да бъдат обезщетени и за вредите, които ще понесат поради ненавременното задоволяване на нуждите им вследствие изтъкнатата липса на голям брой стоки на пазара.

Пред вид горензложеното, моля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате предлагания ви законопроект за усиляване гражданската отговорност на длъжностните лица при установяване на веществени липси.

Гр. София, 8 август 1944 г.

Министър на финансите: Д. Савов

Председател Христо Калфов: Които приемат законопроекта на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Г-н министърът на финансите предлага, законопроектът да бъде разгледан, по спешност, и на второ четене.

Които са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Моля г-н докладчика да докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието на законопроекта и член единствен)

Председател Христо Калфов: Които приемат заглавието на законопроекта и член единствен, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Минаваме към точка тринадесета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за пенсията за изслужено време и за инвалидност на служителите и работниците при държавните мини.

Които приемат да бъдат прочетени само мотивите на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Моля г-н докладчика да докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за пенсията за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини

Г-да народни представители! С последното изменение на закона, направено с закон от 24 август 1943 г., беше изяснено при какви условия ще става пенсионирането на служителите при Дирекция на природните богатства и фонда «Проучване природните богатства», както и се уреди положението на пенсионираните досега при общия пенсионен фонд такива служители. При това изменение не беше изяснено кои длъжностни лица от поменатите учреждения са задължени да изчисляват и внасят във фонда вноските по чл. 58, букви «а» и «б», и удържките по останалите букви на същия член, нито беше предвидено на кои длъжностни лица от фонда се възлага да контролират учрежденията относно правилното изчисление и своевременно внасяне на приходите във фонда.

За изяснение на тези въпроси се налага да се направи предлаганото изменение на закона.

Освен това за изяснение на закона се налага да се направят и някои други малки допълнения.

Като ви излагам горното, моля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате законопроекта.

Гр. София, 1944 г.

Министър на търговията, промишлеността и труда:

Хр. Василев.»

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за пенсия за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини

§ 1. Създава се нов чл. 18а:

«Чл. 18а. Лицата, които имат право на пенсия за изслужено време и са изпълнявали длъжността «министър», получават максималната пенсия 84.000 лв., ако изчислената им такава по начин, указан в предходния член, е по-голяма от 66.000 лв.»

§ 2. Към чл. 41 се прибавят следните нови алинеи:

«Вдовица, получаваща наследствена пенсия за изслужено време, може да получава и наследствена пенсия за инвалидност от починал син, ако същият е бил военно лице и ако няма месечен доход повече от 3.000 лв.

Съпруга на загинал или на инвалид от войните, която освен военно-инвалидната пенсия добие право и на лична пенсия за изслужено време, получава и двете пенсии, като сборът им не може да надмине 7.000 лв. месечно.»

§ 3. Към буква «д» на чл. 58 се прибавя следната нова алинея:

«За надничарите акорданти разликата от повишена заплатата се изчислява от основните им надници.»

§ 4. Към чл. 58 се прибавят следните нови алинеи:

«Длъжностните лица при учрежденията, визири в предходната алинея, които нареждат за изплащането на заплатите и другите възнаграждения на участниците в фонда, изчисляват следуемите се вноски по чл. 58, букви «а» и «б», и удържките по останалите букви на същия член и ги внасят в приход на фонда в предвидените в чл. 58 срокове. Те са отговорни за всички невнесени и неударжани своевременно във фонда суми и освен това плащат 10% годишна лихва, начинаещ от датата, когато е следвало да бъдат внесени.

Същата отговорност носят и лицата, които следва да правят 10% удържки върху плащаните заплати, надници, възнаграждения и други на пенсионерите с пенсия за изслужено време, постъпили на служба в учрежденията, визири в членове 60 и 60а от закона за пенсиите за изслужено време от 1932 г.»

§ 5. Създава се нов чл. 58б.

«Чл. 58б. На началниците отделения и служби при пенсионния фонд при държавните мини се възлага да контролират учрежденията и длъжностните лица, упоменати в членове 9 и 58а от закона за пенсиите, относно правилното изчисление и своевременно внасяне на приходите на пенсионния фонд. Те са облечени с правата на финансови инспектори и действуват съгласно закона за финансовата инспекция.

За събиране на констатирани неиздължения, произлизащи от невнесени по чл. 58, букви «а» и «б», може да се налага заповор върху наличните суми на учрежденията или върху сумите, които то има да получава от други учреждения и лица, от ревизиращото лице.»

§ 6. В алинея първа и втора на чл. 75 думите «председателят на управителния съвет» се заменят с думите «председателят на постоянния комитет при пенсионния фонд при държавните мини.»

В алинея трета на същия член думите «Министра на търговията, промишлеността и труда» се заменят с думите «председателя на управителния съвет на пенсионния фонд при държавните мини.»

В края на същия член се прибавя нова алинея:

«Глобяването на пенсионерите за невярно дадени сведения в декларациите, които влекат щети за фонда, предвидени в чл. 2 от закона за отменяване заверките на пенсионните заявления-разписки от общинските управления и за изплащане пенсиите и от телеграфо-почтенските станции («Държавен вестник», брой 58 от 1942 г.), закона за временното процентно увеличение на пенсиите («Държавен вестник», брой 280 от 1942 г.), закона за даване еднократна помощ на пенсионерите («Държавен вестник», брой 280 от 1942 г.) и чл. 3 от закона за бюджета на разните фондове на държавата за 1944 бюджетна година («Държавен вестник», брой 298 от 1943 г.) става със заповед на председателя на постоянния комитет на фонда и тя влиза в сила след утвърдението ѝ от председателя на управителния съвет.»)

Председател Христо Калфов: Които приемат законопроекта на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-н министърът на търговията, промишлеността и труда предлага, законопроектът, по спешност, да бъде разгледан и на второ четене.

Които са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието и § 1)

Председател Христо Калфов: Които приемат заглавието и § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 2)

Председател Христо Калфов: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 3)

Председател Христо Калфов: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 4)

Председател Христо Калфов: Които приемат § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 5)

Председател Христо Калфов: Които приемат § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 6)

Председател Христо Калфов: Които приемат § 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

(Председателското място се заема от подпредседателя д-р Петър Кьосеиванов).

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Точка четиринадесета се сменя от дневния ред.

Премаваме към точка петнадесета:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на военно-наказателния наредба-закон.

Които са съгласни да бъдат прочетени само мотивите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на военно-наказателния наредба-закон

Г-да народни представители! С предложения законопроект се цели да се отстранят известни непълноти и несъобразности, съществували в сега действащия военно-наказателен наредба-закон — за всеки един от параграфите, както следва:

По § 1. Не е нужно «приравнените» да се определят със заповед на министра на войната, защото фактически никое зачислено във войската гражданско лице не се оставя вън от тази категория лица. При това определянето на приравнените със заповед на министра на войната е и крайно неудобно: първо, защото при откриване на нови длъжности може да се закъснее с приравняването или да се пропусне да се стори това, нещо твърде възможно при сегашното усложнение на службите, и, второ, с изброяването на длъжностите в заповедта, която става достойние на много хора, се разкрива организацията на войската.

По § 2. С предложеното изменение на чл. 5 се премахва, като съвсем ненужно, ограничението отговорността на гражданските лица за самостоятелно извършване от тях на такива престъпления по военно-наказателния наредба-закон, субекти на които може да бъдат всякакви лица, а не само военни, приравнени и милитаризирани, да бъде в зависимост от времеизвършването на престъпленията и от това дали последните са изброени в указ или в манифест на главнокомандувачия.

По § 3. При сегашната редакция на чл. 18 не е достатъчно ясно в кои случаи и до какъв размер е приложимо лишаването от права за престъпление по военно-наказателния наредба-закон, поради което и практиката на съдилищата в това отношение е различна. С предложеното изменение на чл. 18 се цели да се дадат по-определени норми по лишаването от права.

По § 4. Според първото предложение на чл. 5, както по сегашната му редакция, така и по предложеното изменение на същия § 2, гражданските лица се наказват като военни, приравнените и милитаризирани, когато са съучастници на тях по някое от предвидените в особената част на военно-наказателния наредба-закон престъпления. Но казаното в сега действащия чл. 4б, че личните свойства или отношения на съучастници, които изключват, намаляват или увеличават наказуемостта за извършеното престъпление, не се вземат във внимание относно останалите съучастници, дава основание да се мисли, че щом гражданските лица нямат качество на военни, приравнени или милитаризирани, те би следвало да не се наказват като тях, каквото схващане се застъпва от някои наши правници. С предложената добавка в началото на чл. 4б: «Освен в случаите по чл. 5», ще се премахне поводът за размисли относно еднаквата наказуемост на гражданските лица със съучастниците им военни, приравнени или милитаризирани.

По § 5. За съгласуване с чл. 50 на Женевската конвенция от 27 юли, 1929 г., според който избягал военнопленник бива да се наказва само дисциплинарно.

По §§ 6 и 7. Законните състави на тези членове се покриват и от незначителни провинения, които по своето естество повече подхожда да се отнасят към дисциплинарни грешки и да се ликвидират по дисциплинарен ред, вместо с присъда, затова уместно е за престъпления да останат само немаловажните случаи.

По § 8. От текста на третата алинея на чл. 144 се подразбира, че предвиденото в първата алинея на същия член наказание трябва да бъде по-тежко от наказанието по първата алинея на чл. 143. И то е редното, защото според законните си състави престъпленията по чл. 144, алинея първа, са по-тежки от тези по чл. 143, алинея първа. С предложеното допълнение на чл. 144, алинея първа, се въвежда подходящата санкция по този текст.

По § 9. Деянията, за които е реч в чл. 147, уместно е да се наказват по-тежко във военно време и то степенувано с оглед същината на провинението. При сегашната редакция на чл. 148 се отегчава наказанието само за случаите, когато престъплението е извършено във военно време при крайно увеличаване вината обстоятелства, а за по-обикновени случаи остава мирновременното наказание. С предложеното изменение на чл. 148 се засилва санкцията и за последните.

По § 10. По мотивите, изложени към § 6.

По § 11. Чл. 186 засяга само телесните повреди, извършени от военни или приравнени спрямо също такива лица, по липсата на изрична уговорка за това в неговия текст дава повод за погрешно тълкуване в смисъл, че потърпевши може да бъде и всяко гражданско лице. С предложеното допълнение в сегашната редакция на чл. 186 се цели запъване на една празнота, която е предизвиквала спорове по неговия смисъл.

По § 12. Необходимо е военно-наказателният наредба-закон по законодателен ред да се преименува «военно-наказа-

телен закон», защото освен че това последното наименование е по-подходящо, по още и за да се тури край на различното му именуване както в практиката, така и в разните закони, правилници и министерски постановления — ту «военно-наказателен наредба-закон», ту «военно-наказателен закон», което почна след одобряването му с решение на Народното събрание, обнародвано в «Държавен вестник», брой 128, от 15 юни 1938 г.

По изложените съображения, моля, г-да народни представители, да обсъдите и гласувате предложението законопроект. Гр. София, август 1944 г. .

Министър на войната — генерал-лейтенант Русев.»

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на военно-наказателния наредба-закон

§ 1. В чл. 4, забележка 2, след думата «подобни», вместо запетая се поставя точка и следващите думи «определени със заповед на министъра на войната» се заличават.

§ 2. Чл. 5 се изменя така: «Действието на този закон се простира и върху граждански лица, които нарушават неговите постановления в съучастие с военни, приравнени или милитаризирани лица, както и върху граждански лица за самостоятелно извършени от тях такива престъпления по същия закон, при които качеството на субекта не е признак от състава им.»

§ 3. Чл. 18 се изменя така: «Лишаване от права се налага според наказателния закон. Но осъдените за измяна, предателство, шпионство или користоно престъпление на повече от пет години строг тъмничен затвор се лишават от всички права по същия закон; а осъдените за друго престъпление на повече от пет години строг тъмничен затвор — само от правата, изброени в чл. 30, точки 1—4, от наказателния закон. В останалите случаи на осъждане на строг тъмничен затвор за какво да е престъпление, както и на тъмничен или военен затвор за измяна, предателство, шпионство или користоно престъпление, лишаването от права зависи от преценката на съда.»

§ 4. В чл. 46 пред думата «Личните» се добавя «Освен в случаите по чл. 5.».

§ 5. Чл. 100 се отменя.

§ 6. В чл. 132 пред думите «се наказва» се добавя «в немаловажни случаи.».

§ 7. В чл. 142 пред думите «се наказва» се добавя «в немаловажни случаи.».

§ 8. В чл. 144, алинея първа, след думата «затвор» се добавя «не по-малко от една година».

§ 9. Чл. 148 се изменя така: «Ако престъпленията, предвидени в предходните два члена, са извършени във военно време, наказанието е: строг тъмничен затвор не по-малко от пет години, а в особено важни случаи — смърт».

§ 10. В чл. 177, алинея първа, пред думите «наказва се» се добавя «в немаловажни случаи.».

§ 11. В чл. 186 след думата «приравнен» се добавя «спрямо военен или приравнен».

§ 12. Заглавието на военно-наказателния наредба-закон се изменя така: «Военно-наказателен закон» и навсякъде в същия вместо думите «наредба-закон» се поставя «закон».)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат законопроекта на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-н министърът на правосъдието, който замества г-н министъра на войната, предлага, законопроектът да бъде разглеждан, по спешност, и на второ четене.

Които са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието и § 1)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които г-да народни представители приемат заглавието на законопроекта и § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 2)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 3)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 4)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 5)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 6)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 7)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 8)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 9)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 10)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 11)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 12)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Преминаваме към точка шестнадеста от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на военно-съдебния наредба-закон.

Които са съгласни да бъдат прочетени само мотивите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

МОТИВИ

към проекта за изменение и допълнение на военно-съдебния наредба-закон

Г-да народни представители! Военно-съдебният наредба-закон се нуждае от някои изменения и допълнения, с оглед да се отстранят известни несъобразности и ускори разглеждането на делата пред военните съдилища. Това ще се постигне с предложените изменения и допълнения по съображения, както следва:

По § 1. Безпредметно е вече кандидатите за военно-съдебна длъжност да държат изпит по военно-наказателно право и военно-наказателно съдопроизводство пред комисия от трима съдии, назначени от началника на военно-съдебната служба, щом като в програмата за теоретико-практически изпит на всички кандидати за съдебна длъжност се включиха тези два предмета и в състава на комисията при Министерството на правосъдието, която произвежда този изпит, влиза и военно-съдебен офицер.

По § 2. Това допълнение е необходимо да се направи за отстраняване всякакви съмнения и спорове относно допустимостта да се прочитат на съдебното следствие показанията на починалите свидетели, дадени на предварителното следствие или на дознанието.

По § 3. С оглед изменението, предложено в § 14.

По § 4. С предложеното изменение и допълнение на чл. 496 се цели да се премахне ненужното приповторение на едни и същи обстоятелства във въпросния лист, което само усложнява работата на съда. Щом като според сегашния текст на този член виновността на съизвършителите може да се решава чрез общи въпроси за всички, с допускането да се разрешава чрез общи въпроси виновността на всички участници не се прави никакво съществено нововъведение. По-голяма стъпка напред се прави с предлаганата нова алинея, но все пак без особено отклонение от действащите законоположения по съставянето на въпросния лист, защото съдържащата се в нея разпоредба се отнася за групите провинения, при които, макар да няма формално съучастие, но пълното им фактически сходство ги свежда до почти едно деяние. Ако се поставя отделен въпрос за виновността на всеки подсъдим, ще се припохват едни и същи фактически обстоятелства, което е огромна писмена работа, будеща недоумение от гледище на целесъобразност. Например 50 войника от една рота, недо-волни, че не им е разрешен градски отпуск, без предварително споразумение не отговарят на поздрава на ротния си командир, отправен до ротата (престъпление по чл. 128 от военно-наказателния наредба-закон, или едновременно напуснат казармата и заедно отидат за няколко часа в града (престъпление по чл. 135 от военно-наказателния наредба-закон) и пр. Явно е в тези случаи, че всеки от войниците самостоятелно е извършил престъплението, по фактически състав еднакво за всички, и при сегашната редакция на чл. 496 трябва да се поставят 50 отделни въпроси за виновност, когато това може да стане и само с един общ въпрос за виновността на всички подсъдими, без никаква опасност за правилното присъждане.

По § 5. С оглед измененията, предложени в §§ 6 и 9.

По § 6 С така предложеното изменение се цели да се премахне двойното писане от военните съдилища на едно и също нещо (тъй като сега съдържанието на резолюцията се преписва в присъдата), с което се губи доста време без никаква полза и да се постигне уеднаквяване на съдебните актове на военните съдилища с тези на гражданските съдилища.

По §§ 7 и 8. С оглед изменението, предложено в § 6.

По § 9. С оглед изменението, предложено в §§ 6 и 14.

По § 10. С оглед изменението, предложено в §§ 6 и 9.

По § 11. С оглед изменението, предложено в §§ 6 и 12.

По § 12. С оглед изменението, предложено в § 6.

По § 13. С така предложеното изменение се цели да се съгласува чл. 525 с чл. 523 и премахне възможността за явяване поводи за спорове относно времето, в което присъдата в свършена форма е била готова и откогато е почнал да тече срокът за обжалването ѝ.

По § 14. Обявяването на присъдите, според постановлението на членове 526 и 527, се изтъква от практиката като ненужно, а само обременява военните съдилища с безполезна работа. Поради това премахването му ще бъде от полза за правораздаването.

По § 15. Обявяването на цели присъди в заповедите по войсковите части и учреждения е съпроводено с много писане без никаква действителна полза от това. А и фактически в заповедите често пъти се обявяват не целите присъди, а само извлечение от тях. С предложеното допълнение на чл. 530 се цели да се узакони тази практика.

По § 16. С оглед изменението, предложено в §§ 9, 12 и 14.

По § 17. С оглед изменението, предложено в §§ 9 и 14.

По § 18. За оточняване на времето, през което могат да се правят искания за поправка в протокола.

По § 19. За оточняване на времето, през което може да се подават частни касационни жалби и протести, когато срокът за обжалването е 24 часа.

По § 20. С оглед изменението на § 9.

По § 21. Въпросният лист във Военно-касационния съд само отнема много ценно време на съдиите за преписване на обжалванията, без никаква полза за правораздаването. Затова крайно време е да се премахне съставянето на този въпросен лист.

По § 22. С оглед изменението, предложено в § 15.

По § 23. С така предложеното изменение и допълнение се цели да се съгласуват чл. 603 с членове 530 и 602 и да се заглъни съществуващата в закона празнота по привеждането на присъдата в изпълнение относно осъдени, които са се провинили в качеството си на военни лица или приравнени към тях, а след това са били уволнени от военна служба.

По § 24. С изтекти ордени и други знакове за отличие на осъдените на наказание, придружено с лишаване от права, достатъчно е да се изпраща в Министерството на войната само извлечение от присъдата в свършена форма, вместо пълен препис от нея.

По §§ 25 и 26. С оглед изменението, предложено в §§ 22 и 23.

По § 27. Според сегашната редакция на чл. 616, от военното началство се изпращат в съответния затвор само тези военнослужащи, които са осъдени на военен затвор или гарнизонно или казармено захранване. Редно е обаче, от военното началство да се изпращат в затвора и военнослужащите, които са осъдени на тъмничен и строг тъмничен затвор, както се и практикува. С предложеното изменение на чл. 616 се цели да се узакони тази практика.

По § 28. С оглед изменението, предложено в §§ 22 и 23.

По §§ 29 и 30. За съобразяване с новата военно-временна организация на войската, според която към някои дивизии вместо военно-полицейски ескадрони се предвиждат военно-полицейски роти.

По § 31. С оглед изменението, предложено в § 14.

По § 32. С така предложеното изменение се цели да се съгласува чл. 660 с членове 516, 517, 520 и 523 и премахне писането на присъда в свършена форма, когато присъдата е необжалваема, като ненужно и спъващо правораздаването.

По § 33. С оглед изменението и допълненията, предложени в §§ 9 и 14.

По § 34. Според сегашната редакция на чл. 663 присъдите, с които е наложено и най-леко основно наказание, съпроводено с лишаване от права, са обжалваеми, а много по-тежки присъди не може да се обжалват само поради това, че осъдените не са лишени от права. С предложеното изменение на чл. 663 се цели да се премахне тази несъобразност.

По § 35. Цели се премахване на една грешка в сегашния текст на чл. 665, тъй като случаите, при които се допускат жалби, са предвидени в членове 662 и 663, а не и в чл. 664.

По § 36. С оглед изменението и допълненията, предложени в §§ 9 и 14.

По § 37. С новия текст на чл. 670 се разграничава компетентността по одобряването на присъдите, с които се налага наказание смърт или се постановява лишаване от права на офицери или приравнени на тях лица, между главнокомандуващия и министъра на войната, като се предвижда първият да одобрява присъдите, постановени срещу нему подчинени, както и срещу граждански лица от завладени области, а вторият — присъдите, постановени срещу всички останали лица.

На министъра на войната следва да бъдат представени за одобрение всички тези присъди в случай, когато не е назначен главнокомандуващ, случай, който не се уреждаше досега в закона.

По § 38. С оглед изменението, предложено в § 37.

По §§ 39, 40 и 41. По мотивите в § 29.

По § 42. С така предложеното изменение на чл. 678, алинея първа, се премахва писането в присъдите на командирите на военно-полицейските ескадрони и роти и съдебните офицери при военно-полицейските дружини съображения за виновността и по прилагане на закона, като ненужно, понеже тези присъди не подлежат на обжалване.

А втората, третата и четвъртата алинеи на същия член се допълват по мотивите към § 29.

По § 43. По мотивите към § 29.

По § 44. Необходимо е военно-съдебният наредба-закон по законодателен ред да се преименува »военно-съдебен закон«, защото освен че това последното наименование е по-подходящо, но още и да се тури край на различното му именуване както в практиката, така и в разните закони, правилници и министерски постановления — ту »военно-съдебен наредба-закон«, ту »военно-съдебен закон«, което почна след одобряването му с решение на Народното събрание, обнародвано в »Държавен вестник«, брой 128, от 15 юни 1938 г.

По изложените съображения, моля, г-да народни представители, да обсъдите и гласувате предложението законопроект. Гр. София, август 1944 година.

Министър на войната — генерал-лейтенант Русев.»

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на военно-съдебния наредба-закон

§ 1. В чл. 52, алинея втора, думите »и да издържат успешно изпит по военно-наказателно право и военно-наказателно съдопроизводство по програма, предвидена в правилника за вътрешния ред на военно-съдебните учреждения, пред комисия от трима военни съдии, назначени от началника на военно-съдебната служба«, се заличават.

§ 2. В чл. 409, т. 2, след думите »законни причини« се добавя »или са починали«.

§ 3. Пред чл. 490 в заглавието »VIII. Постановяване и обявяване на присъдите« думите »и обявяване«, както и цялото подзаглавие »1. Постановяване на присъдите« се заличават.

§ 4. В чл. 496 алинея втора се изменя така: »Виновността на съучастниците може да се разрешава и чрез общи въпроси за всички, ако за съда няма съмнение, че на поставените въпроси следва да се отговори еднакво за всички съучастници« и се добавя нова алинея със следното съдържание: »Чрез общи въпроси може да се разрешава виновността и на две или повече лица в случаите, когато самостоятелно са извършили сходни по фактически състав престъпни деяния, ако за съда няма съмнение, че на поставените въпроси следва да се отговори еднакво за всички подсъдими.«

§ 5. Чл. 507 се изменя така: »Съдията, който не е съгласен с взетото решение за приложение на закона, може да заяви особено мнение, което се обявява при прочитане на присъдата (чл. 516). Самото мнение се подава писмено в срока, определен за приготвяне на присъдата в свършена форма.«

§ 6. Чл. 516 се изменя така: »Решенията на съда по всички въпроси се излагат писмено от председателя или един от членовете на съда в присъда, която се подписва от всички съдии от състава на съда, включително и оня, който е останал на особено мнение. Тя се издава в името на Негово Величество Царя и трябва да съдържа:

1) година, месец, ден и място на съдебното заседание;

2) състав на съда;

3) самоличност на подсъдимия, а ако са няколко — на всеки от тях, и

4) същността на присъденото — законните признаци на деянието, за което подсъдимият е оправдан или осъден, съответните членове от закона, който е приложен, наложеното наказание и решеното от съда, съгласно чл. 510.«

§ 7. В чл. 517 думата »резолюцията« се заменя с »присъдата«.

§ 8. В чл. 518 думата »резолюцията« се заменя с »присъдата«.

§ 9. Чл. 520 се изменя така: »След прочитане на присъдата председателят определя деня и часа, когато същата ще бъде приготвена в свършена форма, и обявява, че оттогава почва да тече срокът за обжалването.«

§ 10. Чл. 521 се изменя така: »Присъдата се приготвя в свършена форма от председателя или от един от членовете на съда в седемдневен срок от прочитането ѝ.«

§ 11. В чл. 522 след думата »присъдата« се добавя »в свършена форма«.

§ 12. Чл. 523 се изменя така: »В свършена форма присъдата се състои от: 1) изложеното в чл. 516; 2) престъпното събитие, в извършването или неизвършването на което подсъдимият е признат за виновен или невиновен, както това събитие е признато във въпросния лист, като съображения за виновността или невиновността не се пишат; 3) правни съображения по прилагане на закона и по определяне вида и размера на наказанието, и 4) фактически и правни съображения на съда по решението му относно въпросите, изложени в чл. 510.«

Упоменатото в точки «2», «3» и «4» се написва след изложеното според чл. 518.»

§ 13. Чл. 525 се изменя така: «В присъдата в свършена форма изложеното според чл. 523, точки «2», «3» и «4», се подписва от председателя и членовете на съда и се подписва от секретаря. Неподписването от един или даже от двама съдии по уважителни причини, за което трябва да има бележка от подписалите съдии, не спира по-нататъшния ход на делото.

Съдията, който е приготвил присъдата в свършена форма, отбелязва на същата след подписите деня и часа, когато е била готова, и заверява това с подписа си.»

§ 14. Членове 526 и 527 с заглавието над тях «2. Обявяване на присъдите» се заличават.

§ 15. В чл. 530 след думата «лица» се добавя «извлечение от», а след «присъдата» се добавя «в свършена форма».

§ 16. В чл. 531, алинея първа, думите «— от датата на присъдата. За останалите страни по делото срокът тече на общо основание», се заменят с думите «и за останалите страни по делото — съгласно чл. 560, алинея първа».

§ 17. Чл. 536 се изменя така: «След приготвяне присъдата в свършена форма протоколът на съдебното заседание се предоставя за прегледане от страните по делото, а на неграмотните се прочита, ако те пожелаят това.»

§ 18. В чл. 537, алинея първа, след думата «може» се добавя «до изтичане на срока за обжалване на присъдата».

§ 19. В чл. 549 се добавя нова алинея със следното съдържание: «Когато срокът е определен в часове, той се брои непрекъснато от започването му.»

§ 20. Чл. 560 се изменя така: «Касационните жалби и протести се подават в седемдневен срок, който започва да тече от обявяването от председателя време (чл. 520). Ако обаче присъдата бъде приготвена в свършена форма след това време, срокът за обжалването започва да тече от съобщението.

Останалите правила за подаване на частни касационни жалби и протести и допълнителни такива важат и за подаване на касационни жалби и протести, с посочените по-долу изключения.»

§ 21. В чл. 568 думите: «Докладчикът, след като проучи направените обжалвания и заключението на прокурора, съставя проект за въпросен лист,» се заличават.

§ 22. В чл. 602 вместо думата «препис» се поставя извлечение и след «присъдата» се добавя «в свършена форма».

§ 23. В чл. 603 във втората алинея вместо думата «препис» и в третата алинея вместо думата «препис» се поставя «извлечение» и се добавя нова, четвърта, алинея със следното съдържание: «Когато осъденият е уволнен от военна служба и не е осъден на смърт, военният прокурор разпорежда чрез административните власти по местожителството на осъдения, последният, заедно с извлечението от присъдата, да бъде изпратен на коменданта на военния затвор, а на съответния военен началник изпраща такова извлечение за обявяване в заповед.»

§ 24. В чл. 611 вместо думите «издадената присъда» се поставя «извлечение от присъдата в свършена форма.»

§ 25. В чл. 612 вместо думите «препис от присъдата» се поставя «прочетената присъда».

§ 26. В чл. 615 вместо думата «препис» се поставя «извлечението».

§ 27. Чл. 616 се изменя така: «Осъдените на строг тъмничен, тъмничен и военен затвор, както и на гарнизонно или назармено заприране, които още са на военна служба, се изпращат в съответния затвор от военното началство.»

§ 28. В чл. 617 след думата «обявяват» се добавя «в извлечение».

§ 29. В чл. 629 след думата «ескадрони» се добавя «и роти».

§ 30. В чл. 656 вместо думите «командира на военно-полицейския ескадрон и съдебния офицер при военно-полицейската дружина» се поставя «командирите на военно-полицейските ескадрони и роты и съдебните офицери при военно-полицейските дружини».

§ 31. В заглавието «5. Постановяване и обявяване на присъди» пред чл. 659 думите «и обявяване» се заличават.

§ 32. Чл. 660 се изменя така: «Във военно-полеви съд в свършена форма присъдата трябва да се приготви в тридневен срок от прочитането ѝ.

По присъда, която не подлежи на обжалване, не се пише изложеното в чл. 523, точки «2», «3» и «4».

§ 33. Чл. 661, алинея първа, се изменя така: «Касационните жалби и протести, както и частните касационни жалби и протести се подават в тридневен срок, за присъдите — съгласно чл. 560, алинея първа, а за определенията — от обявяването им.»

§ 34. В чл. 663 думите «смърт или друго наказание, съпроводено с лишаване от права» се заменят с «по-тежко от три години строг тъмничен затвор».

§ 35. В чл. 665 вместо «663» се поставя «662» и вместо «664» — «663».

§ 36. Чл. 667 се изменя така: «Във военно време касационните жалби и протести, както и частните касационни жалби и протести могат да бъдат подавани в течение на 24 часа, за присъдите — съгласно чл. 560, алинея първа, а за определенията — от обявяването им.»

§ 37. Чл. 670 се изменя така: «Във военно време всичките присъди, с които е наложено наказание смърт, както и

присъдите, с които са лишени от права офицери и приравнени на тях лица, след като влязат в законна сила, се изпращат за одобрение на главнокомандувачия относно нему подчинените и относно гражданските лица от завладените области, а относно всички останали лица — на министъра на войната. Ако те намерят, че осъденият заслужава смекчаване на наказанието, представят присъдата на Негово Величество Царя с ходатайство за намаляването му или за пълното му отменяване; в противен случай одобряват присъдата.

В случай че няма назначен главнокомандувач, правата му по предходната алинея се упражняват от министъра на войната.»

§ 38. В чл. 671 след думата «главнокомандувачия» се добавя «или министъра на войната».

§ 39. В заглавието пред чл. 673 след думата «ескадрони» се добавя «и роты».

§ 40. В членове 673 и 674 навсякъде след думите «ескадрони» се добавя «и роты».

§ 41. В чл. 677 навсякъде след думите «ескадрон» се добавя «или военно-полицейската рота».

§ 42. Първата алинея на чл. 678 се изменя така: «Присъдата трябва да съдържа:

- 1) година, месец, ден и място на съдебното заседание;
- 2) самоличност на подсъдимия, а ако са няколко — на всеки от тях, и
- 3) същността на присъденото — престъпното събитие, в извършването или неизвършването на което подсъдимият е признат за виновен или невиновен, съответните членове от закона, който е приложен, наложеното наказание и решеното съгласно чл. 510», а в останалите три алинеи на същия член след думите «ескадрон» се добавя «или военно-полицейската рота».

§ 43. В чл. 679 след думата «ескадрони» се добавя «и роты».

§ 44. Заглавието на военно-съдебния наредба-закон се изменя така: «Военно-съдебен закон» и навсякъде в същия вместо думите «наредба-закон» се поставя «закон».)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат законопроекта на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-н министърът на правосъдието, който замества г-н министъра на войната, предлага, законопроекта да бъде разгледан, по спешност, и на второ четене.

Които са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието и § 1)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат заглавието и § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 2)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 3)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 4)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 5)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 6)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 7)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 8)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 9)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 10)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 11)

163

пред Върховния касационен съд, тъй като тази подсъдност, освен че не е присъща на дейността на един касационен съд, но в повечето случаи се явява пречка за бързото завършване на делата. Вместо това касационният съд остава само контролна инстанция по правилното приложение на закона.

На второ място, все с оглед на бързото движение на делата, проектът предвижда те да се разглеждат по същество, вместо от апелативните, от областните съдилища, които са повече на брой в страната и разполагат с повече съдебни състави.

Тези изменения се съдържат в разпоредбите на § § 3, 4, 5, 11, 13, 15 и 16.

В § § 7, 9, 10, 12 и 17 се урежда процесуалното положение на засегнатите от производството трети лица, сродници или близки приятели на заподозряното лице, които са придобили имоти от него. С тези разпоредби се дава възможност на поменатите лица да бранят правата си в същото производство, вместо в отделен състезателен процес, нещо, което е по-целесъобразно и в съгласие с процесуалната икономия.

В останалата част на проекта се правят някои редакционни поправки и се допълват някои празноти в закона, за да се избягнат възможните съмнения при неговото приложение.

Като имате пред вид това, моля, г-да народни представители, да обсъдите и гласувате предложения законопроект.

Гр. София, 27 юни 1944 г.

Министър на правосъдието: Д-р А. Сталийски.»

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобити имоти

§ 1. В чл. 1, т. 1, думите «обществени служители, включително» се заменят с думите «длъжностни лица»; в т. 2, буква «б», думите «обществен служител» се заменят с думите «лицата, посочени в т. 1», а в буква «в» думите «държавни органи» — с думите «същите лица».

§ 2. Чл. 6 се заличава.

§ 3. В чл. 8, алинея първа, думите «едно отделение на апелативните съдилища, като първа инстанция, и от Върховния касационен съд, като втора инстанция» се заменят с думите «областния съд», а в алинея втора думите «апелативните» и «апелативен» — съответно с думите «областните» и «областен».

§ 4. В чл. 9 думите «обществен служител или частно лице» се заменят с думите «лице, посочено в чл. 1», а думата «апелативен» — с думата «областен».

§ 5. В чл. 10, алинея първа, думата «апелативните» се заменя с думата «областните»; в алинея четвърта думите «известни обществени служители или частни лица» се заменят с думите «някои лица, посочени в чл. 1», а думите «след 17 септември 1912 г.» се заменят с думите «преди да е изтекъл срокът по чл. 7».

§ 6. В чл. 11 думите «обществени или частни» се заменят с думите «всички», а в алинея втора думата «възложи» се заменя с думата «делегира» и думите «съдиите» или «съдебните следователи при областните съдилища» — с думите «съдиите-следователи».

§ 7. В чл. 14, алинея първа, думите «макар и да не са налице» се заменят с думите «включително тия, отчуждени на лицата, посочени в чл. 4» и се прибавя нова алинея, втора: «Към сметката се прилагат преписи-извлечения от нея за връчване на лицата, посочени в чл. 4, ако има отчуждени имоти в полза на тия лица».

Алинея втора става алинея трета.

§ 8. В чл. 16, алинея втора, думите «17 септември 1912 година» се заменят с думите «срокът по чл. 7».

§ 9. В чл. 17 думите «ако е посочило точен адрес в пределите на царството» и точката след това се заличават и се прибавят думите «а в случай на отчуждени имоти на лица, посочени в чл. 4 — и на тия лица» и се прибавя следната нова алинея: «Ако адресите на горните лица не са известни, те се уведомяват чрез «Държавен вестник».

§ 10. В чл. 18, след думата «лице» се прибавят думите «и лицата, посочени в чл. 4», а думите «може да даде» и «представи» се заменят съответно с думите «могат да дадат» и «представят».

§ 11. В чл. 19 думата «апелативния» се заменя с думата «областния», а в алинея втора думите «уведомява лицето» се заменят с думите «уведомяват лицата, посочени в предходния член» и в края точката се заменя с запетая и се добавят думите «ако адресите им са известни».

§ 12. В чл. 20 думата «заподозрения» се заменя с думите «призованите лица» и думите «повереника му» — с думите «поверениците им».

§ 13. В чл. 23 думата «апелативните» се заменя с думата «областните», а думите «заподозряното лице» — с думата «странните».

Алинея втора се заличава.

§ 14. Чл. 24 се изменя така: «Във Върховния касационен съд делата се разглеждат в 15-дневен срок от постъпването им. Денят за съдебното заседание се известява чрез обявление в съда».

§ 15. В чл. 25 думата «окончателните» се заменя с думите «влезлите в законна сила», а думата «апелативните» — с думата «областните».

§ 16. В чл. 26 цифрата 24 се заменя с цифрата 7, цифрата 8 — с 16, а думата «апелативният» — с думата «областният».

§ 17. В чл. 28 след думата «заподозрения» се добавят думите «лицата, посочени в чл. 4».

В алинея втора думите «съдът, който е решил делото окончателно» се заменят с думите «областния съд».

§ 18. След член 30 се прибавя следният нов член 31: «Всяки в съдилищата дела се разглеждат по досегашния ред».)

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Има думата народният председател г-н Стефан Стателов.

Стефан Стателов: (От трибуната) Г-да народни представители! Материята, която се засяга с законопроекта, се урежда от три закона, сега действащи у нас: първо, от закона срещу користните престъпления по служба, второ, от закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобити имоти и, трето, от закона за преследване незаконно забогателите чиновници.

Тия три закона, с които се преследват користните престъпления по служба, не разрешават проблема издъно, основно, макар че съществуват отдавна. Единият от тях е от 1895 г., но и трите досега не са прилагани. По тия закони няма образувани дела или има свършено малко образувани. Ви следвало тия три закона да се кодифицират и да се направят практически приложими. Другите два от тях са създадени след голямата война само за да се създаде убеждение у народа, че тежките престъпления по служба ще се преследват. От факта, че днес в съдилищата няма дела или има свършено малко дела за преследване користните престъпления по служба, личи, че тия закони трябва да бъдат коренно изменени, за да ги направим приложими.

С предлагания законопроект се видоизменява правораздаването. Премахва се като първа инстанция по същество апелативният съд и се установява областният съд като първа инстанция. Премахва се апелативното обжалване пред Касационния съд и Касационният съд остава само контролна инстанция. Както казах, в този момент няма задръстване на дела в съдилищата, за да има нужда от подобряване на процедурата. Следователно недъгът не е в процедурата, а в това, че има постановления, които правят законите неприложими.

Вам ви е известно, г-да народни представители, че вследствие на едно мое питане бившият министър на правосъдието г-н Митакوف назначи една комисия, която прегледа материята по този въпрос и изработи един проект. Понеже той проект не излезе на бял свят, аз направих частно законодателно предложение, подписано от 94 народни представители. Значи, голямо болшинство от народните представители поиска тая материя да бъде уредена радикално и тия закони да бъдат фактически приложени.

В предложението, което направихме ние, се засегнаха основни положения, които действително ще подобрят законите много. Така например всяко лице, което постъпва на служба, държавна, общинска и кооперативна, всеки народен представител или министър трябва да подаде декларация за своето имотно състояние, а след това да подава декларация за всяко изменение на своето имотно състояние — на себе си и на своите близки, деца, съпруга или съпруг. Щом се яви изменение в имотното състояние, лицето подава нова декларация, с която обяснява произхода на имотното състояние и ако не може да оправдае придобиването на новото имотно състояние, то се конфискува в полза на държавата. Всички заварени чиновници трябва също така да бъдат задължени да подават съответни декларации за това, какво са имали на 1 септември 1939 г., когато избухна войната, и какво имат днес, като оправдаят увеличението, което са придобили през време на войната.

Г-да народни представители! Всяко незаконно обогатяване през войната е престъпно в най-голям размер. То убива народния дух, то разединява. Затова то трябва да бъде преследвано най-жестоко. Всички декларации трябва да отиват в съдилищата на проверка, и щом заподозреният не може да докаже, че увеличението на имотното му състояние се дължи на законни печалби, на печалби, признати от държавата, новото увеличение на имотното състояние се конфискува в полза на държавата.

Г-да народни представители! Когато се е говорило по този въпрос, бившият министър-председател г-н Добри Божилов много пъти е възразявал: «Ама, казва, ще се обидят чиновниците, когато ги накарате да подават декларации». Г-да народни представители! Аз съм на друго мнение. Ония чиновници, които не злоупотребяват, които не се обогатяват незаконно, не само не се страхуват, но, напротив, искат да бъде приложен законът, да бъдат наказани техните другари, които по разни пътища се обогатяват.

Г-да народни представители! Ние трябва, все в интерес на умиротворяване на страната и за повдигане на народния дух, който е необходим в днешното време, да искаме от всеки български гражданин да морализира, така да се каже, своето имотно състояние, да подаде декларация за имотното си състояние към 1 септември 1939 г., а сега, след влизането на закона в сила, да оправдае всяко увеличение на имотното си състояние.

Никола Василев: Такива декларации има вече подадени във връзка с държавния заем.

Стефан Стателов: Обаче трябва да бъдат подадени и декларации, съобразени с закона за преследване незаконното обогатяване.

Г-да народни представители! Все в този дух следва да се приеме и закон против стопанското вредителство. Има такъв законопроект, изработен в Министерството на правосъдието, но не ми е известно защо и до днес не е предложен да стане закон. Не бива да остане ненаказан един директор на дружество, допуснал да се претовари един шлеп, поради което шлепът потъва в Дунава и 1 милион литра газ, които са извънредно много необходими за народното стопанство днес, се загубват в Дунава. Не може да се струпат картофи, както това стана миналата година, в Захарната фабрика в София, когато София гладуваше за картофи, тия картофи да се развалят, макар че се чувства голяма нужда от тях, и да няма наказание за никого.

Никола Василев: Колко Захариев е виновен!

Стефан Стателов: Не може, след като са се развалили тия толкова необходими материални блага, да няма виновници за унищожението им. Не може също така да не бъде наказан онзи, който поради своята небрежност, поради своята немарливост не взема мерки за запазването на кашкавал, на сирене, които са му поверени за пазене или за произвеждане, щом той е станал причина тия блага да бъдат развалени.

Ние в комисията задавахме много въпроси, за да разберем защо има толкова много развалени стоки. Защо? Защото няма досега потърсена отговорност. По закона за гражданската мобилизация има отговорност само за умишлено причинените повреди и щети, обаче за щети, причинени по непредпазливост и небрежност, няма отговорност. А трябва да има отговорност, защото оня, комуто са поверени такива блага, които са много необходими във време на война, той трябва да ги пази.

Трябва също така да се внесе законопроект за данък върху увеличеното имотно състояние през време на войната. Такъв законопроект също има изработен в Министерството на финансите. С него трябва да се посегне върху всички ония, които са укрили доходите си по всички досегашни закони, не са били уловени, заботатели са и дразнят всички свои околности, които са знаели какъв имот са имали тия хора преди войната и какви имоти имат днес.

Въобще в тая материя, която е във връзка с запазването на народния дух, трябва да се направят измененията, които аз предлагам. Трябва да се внесат съответни законопроекти, за да можем ние да изпълним нашия дълг. Аз съм за приемането на всички проекти, които целят подобрене на досегашните закони по тая материя. Моля г-н министъра на правосъдието да се съобрази с желанието на Народното събрание в неговото болшинство — 94 народни представители. Законопроектът е вече напечатан и раздаден. От него той ще види, че Народното събрание има желание тия проблеми да бъдат разрешени радикално. Нека не създаваме закони, които народът нарича «прах в очите на хората». Нека създадем закони, които да бъдат прилагани. Тогава народът ще бъде убеден, че и ние, и правителството сме изпълнили своя дълг.

Председател Христо Калфов: Има думата г-н министърът на правосъдието.

Министър д-р Александър Сталийски: Г-да народни представители! Аз съм напълно съгласен с изказаните пожелания от народния представител г-н Стателов. Обаче материята, която засяга внесенят законопроект, е свършено отделна от материята, която следва да бъде уредена. Предлаганият законопроект цели да подобри само процедурата на един закон. Законите не са три в същност, защото първият закон, който е бил гласуван в 1895 г., е само за преследване незаконно заботателите чиновници. В 1920 г., след войната, се видя, че не трябва да бъдат преследвани само незаконно заботателите чиновници, а трябва да се отнемат в полза на държавата всички и от всякакви лица незаконно придобити имоти и затова в 1920 г. законът биде разширен. На трето място тези закони не могат да бъдат кодифицирани с закона за користните престъпления, защото законът за користните престъпления е наказателен закон, той наказва за престъпни деяния, а законът, който сега поправяме, е от свършено друга област. Той цели отнемане в полза на държавата на всички незаконно придобити имоти, както в чл. 1 е казано и разширено: «Незаконно придобити имоти са имотите, които обществени служители, включително министри и народни представители, са придобили вследствие или във връзка с извършено от тях престъпление или нарушение на служебна длъжност, както и чрез използване на своето служебно или политическо положение», или «чрез пристрастно облагодетелстване от страна на държавни органи», или най-сетне «чрез използване на затруднението на пазара посредством спекулации».

Ние имаме закон, г-да народни представители, който отговаря напълно на нуждите, които изтъкнаха и народните представители, които взеха думата по законопроекта. Но ако аз внасям сега някои изменения и допълнения, то е затова, защото делата се забавят вследствие обстоятелството, че са предадени на апелативните съдилища, а апелативните съдилища, които са само три в цялата страна, са далече от слушателите, в които са придобити по незаконен път имоти. Затова прехвърляме делата в областните съдилища, които са по-близо до живота, които са повече на брой и вследствие на повечето

състави имат възможност да разгледат тези дела и да дадат онова, което цели законът.

Материята за вредителство, която се предлага, ще бъде уредена в редовната сесия. Законопроект, както казва г-н Стателов, няма. Имало е само един текст, предложен от г-н Лингров, който текст е изгорял в Министерството на правосъдието. Аз обаче по своя инициатива съм изработил квалификация за вредителството, която се внася в закона за гражданската мобилизация. Там се предвижда вредителство не само за немарливост и небрежност, но и за случаите, за които говори г-н Стателов, както и за други случаи. Трябва да бъдат наказани и пропуските, вследствие на които националното богатство е било лишено от блага, които можеха да създадат полза, ако всички са си изпълнявали дълга.

Аз ви моля да приемете предлаганото изменение и допълнение на закона, защото то ще даде благотворни резултати в смисъл, че делата ще бъдат по-скоро гледани. В редовната сесия ще бъде уредена онази материя, която се засегна от преждоговорившите. (Ръкоплескания)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще пристъпим към гласуване. Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобити имоти, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър д-р Александър Сталийски: Предлагам спешност.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Г-н министърът на правосъдието предлага, законопроектът, по спешност, да се разгледа и на второ четене. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да прочете законопроекта на второ четене.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието и § 1 на законопроекта)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат заглавието и § 1 на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 2)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 3)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 4)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 5)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 6)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 7)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 8)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 9)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 10)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 11)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 12)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 13)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 14)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 15)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 16)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 16, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 17)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 18)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 18, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Законопроектът е приет окончателно. Преминуваме към точка осемнадесета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение на закона за извънбрачните деца и за осиновяването.

Моля г-н докладчика да прочете законопроекта.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за изменение на закона за извънбрачните деца и за осиновяването

Г-да народни представители! Чл. 34 от закона за извънбрачните деца и осиновяването изисква осиновяването да бъде извършено с един акт, когато едно лице се осиновява от двама съпрузи.

Това изискване, което било продиктувано само от едно теоретично положение — осиновяването да наподобява естественото семейство — в много случаи се явява спънка за създаване и затвърдяване връзките в семейството. Не редки са случаите, когато единият от съпрузите, по независещи от волята му причини — главно поради несъгласие на неговите родители, не може да извърши осиновяването едновременно с другия съпруг. Не би следвало обаче, след като подобни пречки престанат да съществуват, да се откаже възможността на другия съпруг да извърши с отделен акт осиновяването на лицето, което фактически е прието вече като член в семейството, за което той е и признат, което е отгледан и вероятно обикнал. Срецу тази възможност, възприета от всички по-нови чужди законодателства, не биха могли да бъдат противопоставени никакви основателни възражения.

Предлаганият законопроект има за цел да уреди този въпрос, като отстрани изискването, осиновяването да става с един и същи акт, когато то се извършва от двама съпрузи.

Като ви излагам горното, моля, г-да народни представители, да обсъдите и гласувате предлагания законопроект.

Гр. София, юли 1944 г.

Министър на правосъдието: Д-р А. Сталийски

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение на закона за извънбрачните деца и за осиновяването

Параграф единствен. В чл. 34 думите «и то с един акт» се заличават.»

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще пристъпим към гласуване. Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за изменение на закона за извънбрачните деца и за осиновяването, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър д-р Александър Сталийски: Предлагам спешност.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Г-н министърът на правосъдието предлага, законопроекта, по спешност, да се разгледа и на второ четене. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието и параграф единствен на законопроекта)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат заглавието и параграф единствен на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Преминуваме към точка деветнадесета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на чл. 323 от закона за народното просвещение.

Които г-да народни представители са съгласни да се прочетат само мотивите към законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да прочете само мотивите към законопроекта.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на чл. 323 от закона за народното просвещение

Г-да народни представители! При Университета «Св. Климент Охридски» има фонд за научни цели, със средствата на който се отпечатват университетските издания и се поощрява нашата научна книжнина по всички специалности, застъпени в пълния наш Държавен университет в София. Тоя фонд обаче се нуждае от средства, за да изпълни своето предназначение особено в днешните отежнени времена, когато и печатарските материали, и работна ръка, заедно с всичко друго, са поскъпнали неимоверно много, тъй че за отпечатване изданията на Университета са необходими по-големи средства, отколкото преди войната.

От една страна поради голямото намаление на приходите на фонда за научни цели, което се дължи на освобождаването от такси и плащането на намалени такси от голяма част студенти (50%), във връзка с редица закони за облекчения, като деца на участвували във войните, наградени с ордени, инвалиди, многодетни и пр., от друга поради нарасналите разходи от поскъпването на материалите и повишението надниците на работниците, а също така и поради големите помощи, които фондът за научни цели отпуска за усилване съответните параграфи от държавния бюджет — за покупка на книги 1.000.000 лв., за пособия и материали — 1.200.000 лв., за допълнителен персонал към библиотеката — 300.000 лв. и пр., се появи твърде голям дефицит от около 2.500.000 лв., с който по друг начин не бихме могли да се справим, освен като бъдат увеличени учебната, лабораторната и изпитната такса. Това може да стане, като се изменят и допълнят чл. 323 от закона за народното просвещение, който именно урежда тая материя. С предлагания на вниманието ви законопроект учебната с лабораторна такса се увеличава от 400 лв. (300+100) на 800 лв. (600+200), с което пълната семестриална такса на един студент ще се увеличи от сегашния размер 1.150 лв. (400 лв. учебна с лабораторна такса, 250 лв. допълнителна такса за фонд «Учителски заплати» и 500 лв. — за фонд «Цар Борис III») на 1.550 лв. (800+250+500 лв. — учебна с лабораторна такса, допълнителна такса и такса за фонд «Цар Борис III»)

Изпитните такси се увеличават от 100 на 200 лв. за всяко явяване на изпит, независимо от броя на предметите, за трето явяване на изпит — от 200 до 300 лв.

В законопроекта се предвижда докторантите да плащат учебна такса с лабораторна такса по 1.500 лв. на семестър.

С тия изменения и допълнения на чл. 323 от закона за народното просвещение фондът за научни цели при Университета «Св. Климент Охридски» ще бъде подпомогнат значително, като в най-благоприятния случай ще се получат нови приходи за фонда от около 5 милиона лева.

Като имате пред вид горното, надявам се, г-да народни представители, че ще одобрите предлагания законопроект, като гласувате за него.

Гр. София, 8 август 1944 г.

Министър на народното просвещение: М. Арнаудов»

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на чл. 323 от закона за народното просвещение

§ 1. В алинея първа на чл. 323 от закона за народното просвещение числата 300, съответно 100, се изменят на 600, съответно 200, а в алинея трета на същия член числата 100, съответно 200, се изменят на 200, съответно 300.

§ 2. Към чл. 323 от закона за народното просвещение се прибавя следната забележка:

«Докторантите плащат при записването на предвижданите в съответните правила за докторски изпит семестри, учебна и лабораторна такса в размер общо на 1.500 лв. на семестър.)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще пристъпим към гласуване. Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на чл. 323 от закона за народното просвещение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Михаил Арнаудов: Предлагам спешност.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Г-н министърът на народното просвещение предлага, законопроекта, по спешност, да се приеме и на второ четене. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да прочете законопроекта.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието и § 1 на законопроекта)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат заглавието и § 1 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете § 2)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Законопроектът е приет окончателно.

Пристъпваме към точка двадесета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение на закона за държавната жандармерия.

Които г-да народни представители са съгласни да се прочетат само мотивите към законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да прочете само мотивите към законопроекта.

Докладчик Ангел Сивинков: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за изменение на закона за държавната жандармерия

Г-да народни представители! С постановление на Министерския съвет от 3 август 1944 г. държавната жандармерия е прехвърлена от Министерството на вътрешните работи и народното здраве към Министерството на войната и е поставена под заповедите на министъра на войната. Това е по-целесъобразно с оглед на задачите, които днешното време поставя на държавната жандармерия. Необходимо е, поради това, щото и законът за държавната жандармерия да се измени в такъв смисъл.

Предложеният законопроект преследва именно тази цел. Поради това, моля ви, г-да народни представители, да приемете и гласувате предложения ви законопроект.

Гр. София, 8 август 1944 г.

Министър на вътрешните работи и народното здраве:

Проф. д-р Ал. Станишев

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение на закона за държавната жандармерия

§ 1. Навсякъде в закона, с изключение на чл. 7, алинея последна, както и в наредбата за длъжностите, цензовите, заплатите и възнагражденията на служителите при държавната жандармерия, думите «Министерството на вътрешните работи и народното здраве» и «министър на вътрешните работи и народното здраве» се заменят съответно с думите «Министерството на войната» и «министърът на войната».

§ 2. Член 2 от закона се изменя така: «Държавната жандармерия е поделение на военните сили в царството».

§ 3. В чл. 3 от закона думите «министъра на вътрешните работи и народното здраве в съгласие с» се заличават.)

Г-да народни представители! С предложения законопроект се иска, държавната жандармерия, която досега беше под ведомството на Министерството на вътрешните работи, да се прехвърли под ведомството на Министерството на войната. Министерският съвет и респективните министри са обсъдили съображенията, полезността и целесъобразността на този законопроект и искат от Парламента да гласува, държавната жандармерия да мине под ведомството на Военното министерство.

Аз съм напълно съгласен с законопроекта и ще гласувам за него. Имам обаче да направя няколко бележки и съжалявам, че заинтересуваните министри не са тук. Надявам се обаче, уважаемите министри, които са тук, да донесат до знанието на респективните министри моите бележки, които ще направя в една-две минути, и те в Министерския съвет да вземат становище по тях.

Бързината, с която се създаде държавната жандармерия, за да се укрепи по-ефикасно, по-силно вътрешният ред и спокойствие, наложи да се изझे от полицията известен началнически персонал, старши стражари и полицаи, числото на които на първо време се отбеляза на около 6.000 души, а сега казват, че са 3.500 души. Нашата полиция, която беше гордост за България със своята организация, дисциплина и подготовка и на която на нас на няколко пъти ни се удаде случай да й се отблагодарим за самоотжертвите и стоицизма, с които тя изпълняваше своя дълг, аплодирайки я от банките на Народното събрание, и особено след бомбардировката на София, се дезорганизира поради намаляването на числения и състав. И по идейност, и по подготовка, и във всяко отношение тя остана назад. Това е ясно за всички ви, вие сами сте наблюдавали и знаете колко много пострада от това организацията на полицията. За един момент ние се намерихме 30 години по-назад, особено в провинцията, тъй като младото, годното, способното се изже от полицията и се прехвърли към жандармерията.

Сега жандармерията става военен орган. Аз намирам, че това е правилно и целесъобразно, защото и по състав и по организация, и по обучение жандармерията е една войскова част и трябва да се командва от военния министър. За да можем да направим обаче полицията такава, каквато тя беше, допреди да се изझे една част от личния й състав, аз моля,

известен брой от опитните полицаи, прехвърлени в жандармерията, да бъдат върнати обратно в полицията, като местата им в жандармерията се запълнят по начин, който военният министър намери за добре. Защото не бива да оставим, така да се каже, изпразнено съдържанието на нашата полиция. Вижте сега в София при най-малък инцидент на улицата няма кой да излезе. А да си служим с военни лица в случай на някакви по-големи или по-малки смущения на обществения ред и спокойствие е много опасно, защото войникът изпълнява заповедта твърдо, неуклонно и без да разсъждава, а полицията в такива случаи действа предпазливо, внимателно, тактично, защото е обучавана така. Няма да бъде много красиво, ако на един министър на вътрешните работи като днешния, със световна известност учен, гордост за целия български народ, утре, поради особените събития, които преживяваме, при някои по-малки или по-големи инциденти в столицата или в провинцията, се компрометира името му, поради това, че нямаме достатъчно полиция. Аз моля да се донесе до знанието на Министерския съвет това, което изнасям и което се отбелязва в стенографските дневници, че нашата полиция е съвършено дезорганизирана поради изземване за жандармерията една част от нейния способен и подготвен кадър и поради това — да не проרוкувам — можем да изложим и престижа на министъра на вътрешните работи, и престижа на правителството при някои най-малки инциденти.

Един от това, заедно с прехвърлянето на една част от опитните полицаи към жандармерията, се прехвърли и голяма материална част, която Министерството на вътрешните работи е създавало редица години. Това са моторни коли и въоръжения, които са доставени много мъчно, това са коли, коне и др. Сега в София няма нито един полицейски ескадрон, и ако стане някое макар и мъничко смущение в София, няма как да го предотвратим. Затова моля от прехвърлените към жандармерията два полицейски ескадрони в София единият да се върне на полицията, заедно с материалната му част. Материалната част на жандармерията пък, понеже става войскова част, да се допълни от материалната част, с която разполага войската.

Направих тези бележки, защото така прилича да бъде, защото полицията е по-важна за пазене на обществения ред и спокойствие, отколкото жандармерията, която има временна задача. В нормално и спокойно време тя няма да пази обществения ред и спокойствие в страната, а ще го пази полицията, която специално е обучена и подготвена за такава служба.

Таско Стоилков: Право е това.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще пристъпим към гласуване. Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за изменение на закона за държавната жандармерия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър д-р Александър Сталийски: Предлагам спешност.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Г-н министърът на правосъдието, който замества г-н министъра на вътрешните работи и народното здраве, предлага, законопроектът, по спешност, да бъде разгледан и на второ четене.

Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да прочете законопроекта на второ четене.

Докладчик Ангел Сивинков: (Чете заглавието и § 1 на законопроекта)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат заглавието и § 1 на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Ангел Сивинков: (Чете § 2)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Ангел Сивинков: (Чете § 3)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е окончателно приет.

Минаваме към точка двадесет и първа от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за финансово подпомагане на пострадалите от въздушни нападения общини.

Моля г-н докладчика да прочете законопроекта.

Докладчик Ангел Сивинков: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за финансово подпомагане на пострадалите от въздушните нападения общини

Г-да народни представители! Въздушните нападения над някои места в царството, особено над София, поставиха съответните общини в изключително тежко положение. Както е известно, след тези нападения последва изселване на голяма част от населението и изнасяне на учреждения, търговски

фирми и предприятия, в резултат на което се създаде разстройство на стопанския живот и приходите на засегнатите общини намаляха много. Разходите им, от друга страна, се увеличиха чувствително за извършване на редица важни и неотложни възстановителни работи на водопроводи, канализации, трамваи и други превозни средства, осветление, бани и пр.

Това наложи да се подпомогнат пострадалите общини бързо и ефективно.

По горензложените съображения и за постигане на тези цели, моля ви, г-да народни представители, да гласувате предположения ви за законопроекта.

София, 15 август 1944 г.

Министър на вътрешните работи и народното здраве:

А. Станишев

ЗАКОНОПРОЕКТ

за финансово подпомагане на пострадалите от въздушни нападения общини

Чл. 1. Отсрочва се безлихвено изплащането на вноските по заемите на пострадалите от въздушни нападения общини, дължими от 1 януари 1944 г. до 31 декември 1946 г., като същите вноски се подрендят и изплащат на съответни нови падежи след последните вноски на заемите.

Чл. 2. Разрешава се на пострадалите от въздушни нападения общини да изразходват от 1 януари 1944 г. до 31 декември 1946 г., по решение на засилената общинска управа, постъпилите в общинските фондове суми за посрещане на всякакви разходи, предвидени в редовните или допълнителните им бюджети.

Изразходването на тези суми става без допълнителен бюджет, като сумите, взети от фондовете, се отнасят на приход по параграфа за случайни постъпления.

З а б е л е ж к а. Столичната голяма община не може да изразходва по този ред сумите по фонд «Общ градоустройствен план», фонд «Постройка общински дом и съд» и фонд «Строеж на сгради за основни училища в София».

Чл. 3. Пострадалите от въздушни нападения общини могат по реда на предходния член да изразходват от 1 януари 1944 г. до 31 декември 1946 г. излишъците по сключени бюджетни упрощения.

Чл. 4. Пострадалите от въздушни нападения общини и техните общински стопански предприятия не плащат вносни мита, данъци, налози, берии, такси, герб, товарни и други права и др., включително и таксите по членове 3 и 71 от закона за митниците, за всички доставки от чужбина до 31 декември 1946 г., извършени направо или чрез предприемач.

Чл. 5. Вземането на Столичната голяма община, в размер на 60.966.250 лв., за отчуждения и с указ № 440, от 24 август 1925 г., недвижим имот се заплаща от Министерството на железниците, пощите и телеграфите по текущия бюджет най-късно до 31 декември 1944 г.

Чл. 6. Министерът на вътрешните работи и народното здраве, със съгласие на министъра на финансите, обявява със заповед кои общини са пострадали от въздушни нападения.

Чл. 7. Този закон отменява всички общи и особени закони разпоредби, които му противоречат.»

Председателстващ д-р Петър Кьосеианов: Ще пристъпим към гласуване. Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за финансово подпомагане на пострадалите от въздушни нападения общини, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър д-р Александър Сталйски: Предлагам спешност.

Председателстващ д-р Петър Кьосеианов: Г-н министърът на правосъдието предлага, законопроекта, по спешност, да бъде разгледан на второ четене. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да прочете законопроекта на второ четене.

Докладчик Ангел Сивинов: (Чете заглавието и чл. 1 на законопроекта)

Председателстващ д-р Петър Кьосеианов: Които приемат заглавието и чл. 1 на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Ангел Сивинов: (Чете чл. 2)

Председателстващ д-р Петър Кьосеианов: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Ангел Сивинов: (Чете чл. 3)

Председателстващ д-р Петър Кьосеианов: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Ангел Сивинов: (Чете)

«Чл. 4. Пострадалите от въздушни нападения общини и техните общински стопански предприятия не плащат вносни мита, данъци, налози, берии, такси, герб, товарни и други права и др., включително и таксите по членове 3 и 71 от закона за митниците, за всички доставки от чужбина до 31 декември 1946 г., извършени направо или чрез предприемач.»

Г-да народни представители! Със съгласие на г-н министъра на финансите, в чл. 4 се прави едно малко допълнение, а именно: между думите «всички доставки» се прибавят думите «предназначени за техни нужди».

Председателстващ д-р Петър Кьосеианов: Които приемат чл. 4, както се докладва, с предложеното допълнение, с което са съгласни г-н министърът на вътрешните работи и г-н министърът на финансите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Ангел Сивинов: Със съгласието на г-да министрите на финансите, на железниците и на вътрешните работи, чл. 5 се заличава.

Председателстващ д-р Петър Кьосеианов: Които приемат чл. 5 да бъде заличен, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Ангел Сивинов: Чл. 6 става чл. 5. (Чете го)

Председателстващ д-р Петър Кьосеианов: Които приемат чл. 6, който става чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Ангел Сивинов: Чл. 7 става чл. 6. (Чете го)

Председателстващ д-р Петър Кьосеианов: Които приемат чл. 7, който става чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Пристъпваме към точка двадесет и втора от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за уредба и управление на българските държавни железници и пристанища.

Които г-да народни представители са съгласни да се прочетат само мотивите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да ги прочете.

Докладчик Стефан Стателов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за допълнение на закона за уредба и управление на българските държавни железници и пристанища

Г-да народни представители! По § 2. Службата на железничари и моряка е непрекъсната и денонощна. 85% от персонала работи на открито през всички годишни времена, изложен на всички атмосферни влияния: дъжд, виелици, студ, пек и пр., в железопътните работилници и депа в замърсен от пушек и отровни изпарения на разни нитроцелулозни бон въздух, във влаковете, на машината по железничния път и в корабите, изложен на опасни течения и пр., поради което тези служители са изложени на бързо изтощаване, на преждевременно остаряване и мъчно могат да прослужат предвидените в закона срокове за получаване право на пенсия.

Поради естеството на службата по железниците и корабоплаването заболяванията, нараняванията и смъртността между българските железничари и моряци са най-големи в сравнение с другите държавни служители.

Това се потвърждава от следните официални цифрови данни:

Убити и тежко ранени железопътни служители при експлоатацията

Година	убити	тежко ранени (инвалиди)
1936	9	27
1937	7	21
1938	10	43
1939	11	50
от 1940 до 1943 г. около	120	250

Наранявания и заболявания на железопътни служители при експлоатацията

	1938 г.	1939 г.
1. Наранявания	8.940 души	8.106 души
2. Заболявания:		
а) на храносм. органи	10.320 души	11.058 души
б) на дишат. органи	3.760 души	4.445 души
в) на нервн. система	3.280 души	3.400 души
или всичко заболявания:	17.360 души	18.903 души.
или общо при брой на служителите за 1938 и 1939 г. —	36.263 души.	

От всичко това трябва да се извади заключение, че служителите по българските държавни железници и водните съобщения обикновено мъчно могат да достигнат до възрастта, предвидена в закона за пенсията за изслужено време. И понеже службата по железниците и водните съобщения не може да бъде изпълнявана от хора с намалена работоспособност на основание закона и правилниците по българските държавни железници и водни съобщения, служителите в тези ведомства периодически се подлагат на нарочни медицински проверки. При констатиране на дефекти в здравословното им състояние същите служители биват уволнявани от службата.

По тези съображения, налага се срокът на службата за пенсиониране, както и възрастта на служителя да се намалят; освен това, понеже от изложеното е видно, че условията, при които железничарят и морякът носят службата си, са същите, даже и по-тежки от тези на военните лица, то и пенсионирането на железничаря и моряка следва да става при условията, като тези на военните лица.

По § 3. Доставките на българските държавни железници и водните съобщения за снабдяването им с подвижен инвентар, материали за поддържането и пр. обхващат големи средства в бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата. Тези доставки се изпълняват в по-голямата си част от фирми-доставчици в чужбина, като самите доставки се изпращат за България неосигурени срещу военен риск, защото доставчиците отказват да заплащат премията за военния риск, които са големи. При важни доставки главната дирекция нарежда да се осигурят доставките, като заплаща премията от своя бюджет на осигурителните дружества, които в повечето случаи са чужди осигурителни дружества.

Неосигуряването на доставките в последно време излага на опасност интересите на държавата. Налага се осигуряването на доставките занаяд да се извършва редовно, като всички осигуровки се извършват от фонда за осигуровки, който, съгласно разпоредбите на чл. 22д от закона за уредба и управление на българските държавни железници и пристанища, действа при Главната дирекция на железниците и пристанищата. Тъй като по ведомството на последната съществуват още няколко осигуровки, като: осигуровката на сточните пратки във вътрешния превоз и осигуровката на пътниците по българските държавни железници, уместно е, тези осигуровки да се съберат и извършват от същия фонд. По този начин ще се обединят всички осигуровки по ведомството на българските държавни железници, което ще е от полза за държавата. Печалбите на фонда, установени в сметката «Загуби и печалби», ще могат да се използват за социални мероприятия по правилник, одобрен от Министерския съвет по представление на министъра на железниците, пощите и телеграфите и утвърден с царски указ.

По § 4. От разглежданите досега дела във Военно-полевия съд при Главната дирекция на железниците и пристанищата се констатира едно прогресивно увеличение на следните престъпления:

1. Кражби, извършени от органите на Главната дирекция на железниците и пристанищата, които са се възползвали било от служебното си положение, било от свободния достъп, който имат поради горното им качество, до предадените за превоз по българските държавни железници материали и стоки.

2. Причиняване повреди по непредпазливост на поверените по служба локомотиви от страна на локомотивните машинисти и огньари (оставяне на парния котел без вода и пр.), с което се причиняват големи повреди на същите.

3. Причиняване на катастрофи поради немарливо изпълнение на служебните длъжности от страна на длъжностните лица по българските държавни железници и пристанища.

Предвидените наказания в наказателния и военно-наказателния закони за тези престъпления са меки и недостатъчни за да предотвратят извършването на тези престъпления в бъдеще от други лица. За да се ограничи извършването на тези престъпления, които се явяват едно зло в българските държавни железници, понеже чрез кражбите се създава недоверие в обществото по отношение сигурността и целостта на превозваните по българските държавни железници пратки и се нанасят щети на държавата и частните лица, а чрез катастрофите и повреждането на поверените по служба машини и др. се намалява превозоспособността на железниците и затруднява движението, налага се засилване на санкциите, предвидени за тези престъпления.

В интереса на бързото и ефикасно ликвидиране на престъпленията, в които, освен служителите по българските държавни железници и пристанища, участвуват и други граждански лица като съучастници, наложително е, всички да се съдят от Военно-полевия съд при Главната дирекция на железниците и пристанищата. Освен това на този съд да бъдат подсъдни и гражданските лица за самостоятелно извършените от тях кражби в района на железопътната администрация на вещи, принадлежащи на държавата или частни лица.

По § 5. Преди създаването на железопътното училище, което пусна първия си випуск през 1926 г., комплектуването на ръководния персонал по движението (станционна и влакова служба) по българските държавни железници ставаше чрез приемането на ученици-практиканти от IV—V кл. образование, които след една година стаж биваха подлагани на изпити и назначавани на вакантни длъжностни места.

Между тях чиновници, вече с 18—20 годишна служба, има и отлични, с богат служебен опит, честни и предани, но поради недостатъчен образователен ценз напредъкът им за средните и по-горни длъжности е ограничен, което не е и в интереса на службата, понеже мъчно се намират опитни и подходящи служители за заемането на някои служебни постове.

Свършилите железопътното училище, с които започнаха да се попълват службите от 1926 г., притежават образователен ценз за средните по иерархията длъжности, но не и за по-горните, т. е. и те в скоро време ще бъдат възпрепятствувани да напредват.

Всичко това се отразява крайно вредно върху службата, понеже липсата на благоприятни перспективи за авансирането на способните ръководни служители по движението създава апатия между тях.

Със създаването на тия курсове, в които ще се допуснат чрез много гризлив подбор най-способните, добросъвестни и трудолюбиви служители, ще се изкорени тая апатия и ще се повдигне силно интересът към службата у целия персонал, а заедно с това и качеството на работата.

Докато се организират тия курсове и дадат своите първи випуски, ще се мине най-малко една година. До това време интересът на службата налага да се поставят за някои места служители с дълга служебна опитност, с отлична служба и прояви, но те са с недостатъчен образователен ценз. В по-голямата си част тия служители ще се избират между най-старшите — със служба над 24 години.

За да бъде възможно използването на тия ценни служители, е предвиден текстът на § 5, алинея последна, от законопроекта.

По § 8. Българските държавни железници са с особен бюджет, който се одобрява от Народното събрание с отделен закон.

В интереса на тази бюджетна автономия е да се дадат на министъра на железниците, пощите и телеграфите при упражняване на бюджета същите права, които има министърът на финансите по отношение държавния бюджет. С това ще се внесе голяма експедитивност на отчетността и упражняване на бюджета.

В § § 1, 6, 7 и 9 се предвиждат редакционни попълвания и поправки.

Вследствие на това моля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате тук приложения законопроект за допълнение на закона за уредба и управление на българските държавни железници и пристанища.

Гр. София, август 1944 г.

Министър на железниците, пощите и телеграфите:
Б. Колчев

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за уредба и управление на българските държавни железници и пристанища

§ 1. В чл. 7а, в края след точката, се прибавя следният текст:

«Главната дирекция се представлява пред всички съдилища и административни юрисдикции от юрисконсулта при Министерството на железниците, пощите и телеграфите и неговите помощници, както и от натоварени от главния директор длъжностни лица при същата. Главният директор може да възлага защитата на някои дела и върху държавните адвокати.»

§ 2. След чл. 21з се прибавя следният нов член:

«Чл. 21и. Държавните служители по ведомството на Главната дирекция на железниците и пристанищата, както и служителите по Дирекцията за постройки нови железопътни линии имат право на пенсия, ако са изслужили 20 години и навършили 50-годишна възраст. Всички права на военните лица, които същите имат по закона за пенсиите за изслужено време, се дават и на служителите по българските държавни железници и пристанищата. Настоящото постановление не отменя специалните постановления на закона за пенсиите за някои категории служители по същото ведомство.»

§ 3. Към чл. 22д се прибавят следните алинеи:

«Същият осигурява задължително: 1) всички сточни пратки, превозвани във вътрешно съобщение по българските държавни железници; 2) всички доставки на българските държавни железници и водните съобщения срещу военен риск; 3) всички пътници.»

Размерът на премията по точки 1, 2 и 3, условията на осигуряването, изплащане обезщетенията, управлението и устройството на фонда, както и използването на печалбите на фонда, установени със сметката «Загуби и печалби», става съгласно правилник, одобрен от Министерския съвет по представление на министъра на железниците, пощите и телеграфите и утвърден с царски указ. Печалбите се използват за социални мероприятия по Главната дирекция на железниците и пристанищата.

Фондът е отделна юридическа личност. Служителите при същия са държавни чиновници по ведомството на Главната дирекция на железниците и водните съобщения.

§ 4. След чл. 22д се прибавят следните членове:

«Чл. 22е. За кражба, извършена от служител по Главната дирекция на железниците и пристанищата, който се е възползвал от своето служебно положение, наказанието е:

- а) ако стойността на откраднатата вещ е до 2.000 лв. — не по-малко от една година тъмничен затвор;
- б) ако стойността на откраднатата вещ е от 2.000 лв. до 100.000 лв. — строг тъмничен затвор до 15 години и
- в) ако стойността на откраднатата вещ е над 100.000 лв. — смърт.

Чл. 22ж. За кражба на ценни материали и части, необходими за поправка, поддържане, използване на локомотивите, вагоните, корабите и инсталациите, наказанието е: строг тъмничен затвор до 15 години.

А при особено важни случаи — наказанието е смърт. За кражба виновните се лишават и от права по чл. 30, п. 1 до 4, от наказателния закон.

Чл. 22з. Железопътен и пристанищен служител, който при устни или писмени доклади, по непредпазливост, даде лъжливи или противоречиви сведения на началника си или невярно заключение в анкетен протокол или други актове, наказва се: с тъмничен затвор.

Чл. 22и. Железопътният и пристанищен служител, който в немаловажни случаи, по непредпазливост повреди или загуби

поверен му по служба за пазене или разпореждане държавен или частен имот, наказва се:

с тъмничен затвор.

Ако стойността на повредата или загубата надминава 50.000 лв., наказанието е:

тъмничен затвор не по-малко от две години.

Чл. 22к. Железопътният и пристанищен служител, който поради немарливо изпълнение на служебните си задължения причини повреда на локомотив, вагон, железопътен път или други железопътни съоръжения и инсталации, както и на кораб или на пристанищни съоръжения, наказва се:

с тъмничен затвор не по-малко от една година.

Ако ли в този случай е последвала смърт за друго, наказанието е не по-малко от 2 години тъмничен затвор.

Чл. 22л. При кражба на държавни или частни вещи от железопътен и пристанищен служител, в съучастие с граждански лица, деянието за всички съучастници е наказуемо по този закон и е подсъдно на Военно-полевия съд при Главната дирекция на железниците и пристанищата.

На същия съд са подсъдни и кражби на държавни и частни вещи, извършени в района на железопътната администрация от граждански лица във военно време или при военно положение, на които се налага същите наказания, които са предвидени в този закон за железопътните и пристанищни служители.

Чл. 22м. Престъпленията по настоящия закон са подсъдни на Военно-полевия съд при Главната дирекция на железниците и пристанищата само когато железопътните и пристанищни служители са милитаризирани.

§ 5. След чл. 22м се прибавя член 22н със следния текст:

«Към Главната дирекция на железниците и пристанищата се образуват специални учебни курсове за допълване образованието на отличилите се в службата железопътни служители, непритежаващи определения в щатните таблици образователен ценз: I курс за ония, които нямат средно образование, и II курс за ония, които нямат висше образование.

Устройството на курсовете се урежда от специален правилник, изработен с участието на представители на Министерството на железниците, пощите и телеграфите, на Народното просвещение и на Войната и одобрен от министъра на железниците, пощите и телеграфите.

Изпитите за завършване на курсовете се произвеждат от смесени комисии с представители на горните министерства.

За следване I курс се допускат ж.-п служители, които:

а) имат завършено образование VII кл.;

б) да са напълно здрави;

в) да имат най-малко 10-годишна служба по българските държавни железници или други железопътни администрации с отлична служба и атестация, че са удостоени да следват курса;

г) да са издържали състезателен встъпителен изпит по специална програма според правилника за учебните курсове.

Успешно завършилите курса се приравняват на такива, завършили средно специално образование, но само по ведомството на Министерството на железниците, пощите и телеграфите.

За следване II курс се допускат железопътни служители, които имат:

а) завършено средно образование (вкл. и получено в I курс);

б) 16-годишна отлична служба по българските държавни железници или други железопътни администрации, отлична атестация и удостоверяване за следване курса;

в) да са напълно здрави;

г) да са издържали състезателен встъпителен изпит по програма, установена в специален правилник за учебните курсове.

Завършилите успешно курса се приравняват на такива, завършили висше учебно заведение по железопътните науки, но това право се простира само по ведомството на железниците, пощите и телеграфите.

Първи учебен курс може да се образува само до 1947 г. включително, а втори курс — до откриването на висше учебно заведение или факултет за железопътни науки.

В периода от 1 юли 1944 г. до шест месеца след сключване на мира назначените, преведени или повишени с заповеди на министъра на железниците, пощите и телеграфите железопътни и пристанищни служители в изключителни случаи, наложени в интереса на службата, по преценка на министъра на железниците, пощите и телеграфите, се класират съгласно текстовете на тези заповеди, а не според закона за длъжностите, цензозете, заплатите и възнагражденията на държавните служители заедно с таблици, правилници и пр.

Служителите по ведомството на Главната дирекция на българските държавни железници и водните съобщения се назначават по особена таблица за длъжностите, цензозете, заплатите и възнагражденията, одобрена от Министерския съвет по доклад на министъра на железниците, пощите и телеграфите.

§ 6. В чл. 25 в края на алинея първа думата «членове» се заменя с думата «глави».

§ 7. В § 10 на закона за изменение и допълнение на закона за уредба и управление на българските държавни железници и пристанища, публикуван в «Държавен вестник», брой 37, от 17 февруари 1944 г., посоченият чл. 29 се заменя с чл. 30.

§ 8. След чл. 46 се прибавя нов 46а със следния текст:

«Всички права на министъра на финансите по закона за бюджета, отчетността и предприятията, както и по други закони, по отношение ведомството на Главната дирекция на

българските държавни железници и водни съобщения се упражняват от министъра на железниците, пощите и телеграфите.»

§ 9. В чл. 54 посоченият в текста чл. 176 се изменя с чл. 167.)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще пристъпим към гласуване. Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на закона за уредба и управление на българските държавни железници и пристанища, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Борис Колчев: Предлагам законопроекта да се разгледа, по спешност, и на второ четене.

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Г-н министърът предлага законопроекта, по спешност, да бъде разгледан и на второ четене.

Които г-да народни представители приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик Стефан Стателов: (Чете заглавието и § 1 на законопроекта.)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще пристъпим към гласуване.

Които г-да народни представители приемат заглавието на законопроекта и § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стателов: След § 1 се предлага нов § 2 със следния текст:

«§ 2. Чл. 20 се изменя така: алинея трета става алинея втора и след думите «държавните служители» се прибавят думите — «и техните семейства».

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще пристъпим към гласуване. Които г-да народни представители приемат § 2, както се докладва от докладчика, с който е съгласен и г-н министърът, моля, да вдигат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стателов: § 2, който става § 3, се изменя от комисията така:

«§ 3. След чл. 21з се прибавя следният нов член:

Чл. 21и. Служителите по ведомството на Главната дирекция на железниците и пристанищата, както и служителите при Дирекцията за постройки нови железопътни линии, които заемат специални служби при тия дирекции, имат право на пенсия, ако са изслужили 20 години и навършили 50-годишна възраст и ако са уволнени не по собствено желание. Настоящото постановление не отменява специалните постановления на закона за пенсиите за изслужено време за някои категории служители по същото ведомство.

За служителите по предходната алинея изчислението на пенсията става по начина, указан в забележка II на чл. 14 на закона за пенсиите за изслужено време. Разликата от увеличението в размера на пенсията, която ще се получи от промяната на делителя от 33 на 25, се предвижда ежегодно в съответните бюджети на Главната дирекция на железниците и пристанищата, на водните съобщения и в този на Дирекцията за постройки нови железопътни линии и се внася в пенсионния фонд при изплащането на пенсиите.

Пенсионерите, бивши служители по ведомството на Главната дирекция на железниците и пристанищата, както и тия при Дирекцията за постройки нови железопътни линии, които са изпълнявали специални служби, могат да се възползват от разпорежданията на алинея втора на този член, ако прослужат при действото на този закон най-малко пет години.

Специалните служби по ведомството на Главната дирекция на българските държавни железници, както и при Дирекцията за постройки нови железопътни линии се определят по особена таблица, одобрена от Министерския съвет по доклад на министъра на железниците, пощите и телеграфите, с писмено съгласие на министъра на финансите.»

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които г-да народни представители приемат § 3, както се докладва от докладчика, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стателов: (Чете § 3, който става § 4.)

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Които г-да народни представители приемат § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стателов: (Чете § 4, който става § 5.)

Комисията прибави в края на чл. 22ж следния текст:

«а също от право на пенсия и от помощ, предвидена по правилника за фонда «Взаимопомощ».

Председателстващ д-р Петър Кюсеианов: Ще пристъпим към гласуване. Които г-да народни представители приемат § 5, както се докладва от докладчика, с добавката, приет от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стателов: (Чете § 5, който става § 6.) Комисията измени последната алинея на чл. 22н така:

«Служителите за специалните длъжности по ведомството на Главната дирекция на българските държавни железници и водните съобщения се назначават, преназначават и повишават по особена таблица за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията, одобрена от Министерския съвет по доклад на министъра на железниците, пощите и телеграфите с писмено съгласие на министъра на финансите. За общите длъжности се прилагат таблиците към закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители. Така одобрената таблица се облича с царски указ и обнародва в «Държавен вестник.»

Председателстващ д-р Петър Кюсенванов: Които г-да народни представители приемат § 6, както се докладва от докладчика, с добавката, приета от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стателов: (Чете § 6, който става § 7)

Председателстващ д-р Петър Кюсенванов: Които г-да народни представители приемат § 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стателов: (Чете § 7, който става § 8)

Председателстващ д-р Петър Кюсенванов: Които г-да народни представители приемат § 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стателов: § 8 се заличава.

Председателстващ д-р Петър Кюсенванов: Които г-да народни представители приемат да се заличи § 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стателов: (Чете § 9)

Председателстващ д-р Петър Кюсенванов: Които г-да народни представители приемат § 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Преминаваме към точка двадесет и трета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за допълнение на наредбата-закон за уреждане засаждането на нови лозя и попълване на съществуващите.

Които г-да народни представители са съгласни да се прочетат само мотивите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да ги прочете.

Докладчик Стефан Стателов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за допълнение на наредбата-закон за уреждане засаждането на нови лозя и попълване на съществуващите

Г-да народни представители! За да се преустрои съставът на лозовия ни сортимент, с оглед да се подобри първичната материя — гроздето за получаване на добροкачествени вина, бе създадена през 1935 г. наредбата-закон за уреждане засаждането на нови лозя и попълване на съществуващите и правилника за приложението ѝ. В тази наредба-закон и правилника е определено в кои райони какви винени сортове трябва да се засаждат.

Това преустройство на лозовия ни сортимент бе необходимо особено след като се постави начало на износ на български вина в Германия, с цел да се притоци винопроизводството ни и към изискванията на чуждия пазар. Налагаше се да се разшири площта на доброкачествените местни и чужди сортове, като мавруд, зарчин, гран-ноар, аликант-буше и други, за да се създаде възможност за добиване на по-голямо количество вино от типа «Бордо», който се търси на пазара в Германия, а в последно време и у нас.

Въпреки усилията на министерството да се подобри бързо лозовият ни сортимент в страната, постигнатите досега резултати не са напълно удовлетворителни, защото със споменатата наредба не е уреден въпросът за производството на облагородени вкоренени лози.

В старите предели на страната и в новоосвободените земи, особено в Македония, много стопани желаят да засадят нови лозя с препоръчаните от министерството сортове. Това обаче не могат да сторят, понеже производството на такива лози в страната е твърде малко.

Производството на облагородени вкоренени лози от доброкачествените винени сортове би могло да се увеличи, като се задължат пипиниеристите да отглеждат лози от определените такива в наредбата-закон и правилника за приложението ѝ в процентно съотношение, установено от Министерството на земеделието и държавните имоти и подведомствените му агрономични органи.

За целта е изработен законопроект за изменение и допълнение наредбата-закон за засаждане на нови лозя и попълване на съществуващите, който урежда тази материя.

Като излагам това, моля г-да народни представители, да одобрите чрез надлежно гласуване предложения законопроект.

Приложение: законопроект.

Министър на земеделието и държавните имоти: **Р. Русев.**

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за допълнение на наредбата-закон за уреждане засаждането на нови лозя и попълване на съществуващите

§ 1. След чл. 7 се прибавя нов чл. 7-а със следната редакция:

«Задължават се всички производители на лозов посадъчен материал да произвеждат облагородени вкоренени лози само от сортовете, определени от Министерството на земеделието и държавните имоти, което установява и процентното им съотношение в отделните околии на страната.

Всички производители на лозов посадъчен материал са длъжни ежегодно най-късно до 25 март да съобщават писмено на съответния околийски агроном количеството лози, които ще произвеждат. Въз основа на тези данни околийският агроном определя поотделно за всеки производител процентното съотношение на сортовете лози, които ще произведе.»

§ 2. След чл. 8 се прибавя нов чл. 8-а със следната редакция:

«Нарушителите на чл. 7-а се наказват с глоба от 500 лв. до 5.000 лв. и конфискуване на незаконно присадените и стратифицирани лози, поставените такива за вкореняване, както и недоброкачествените и неавтентични облагородени — вкоренени лози.

Актовете за тези нарушения се съставят само от органите на Министерството на земеделието и държавните имоти, въз основа на които околийският агроном издава наказателни заповеди, които не подлежат на обжалване.

Конфискуваните лозови материали се унищожават.»

Председателстващ д-р Петър Кюсенванов: Ще пристъпим към гласуване. Които г-да народни представители приемат законопроекта за допълнение на наредбата-закон за уреждане засаждането на нови лозя и попълване на съществуващите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Руси Русев: Моля, законопроектът да се разгледа, по спешност, и на второ четене.

Председателстващ д-р Петър Кюсенванов: Г-н министърът на земеделието предлага, законопроектът да бъде разгледа, по спешност, и на второ четене. Които г-да народни представители приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик Стефан Стателов: (Чете заглавието и § 1)

Председателстващ д-р Петър Кюсенванов: Които г-да народни представители приемат заглавието на законопроекта и § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стефан Стателов: (Чете § 2)

Председателстващ д-р Петър Кюсенванов: Които г-да народни представители приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Минаваме към точка двадесет и четвърта от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за учредяване на взаимно-застрахователна и спомогателна каса при Общия съюз на българските земеделци.

Които г-да народни представители са съгласни да се прочетат само мотивите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да ги прочете.

Докладчик д-р Георги Рафанлов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за учредяване на взаимнозастрахователна и спомогателна каса при Общия съюз на българските земеделци

Г-да народни представители! За да може да се създаде възможност на всички лица, занимаващи се със земеделие и отраслите му, както и на членовете на семействата им, да бъдат социално подкрепени и подпомагани от Общия съюз на българските земеделци — една от задачите на същия съюз, легнала в чл. 10, буква «ж», от закона за професионалните организации, налага се да се образува при Общия съюз на българските земеделци взаимнозастрахователна и спомогателна каса.

Ето защо, поради крайно належащата нужда от създаването на взаимнозастрахователна и спомогателна каса при Общия съюз на българските земеделци, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате предложения ви за целта законопроект.

Гр. София, юни 1944 г.

Министър на финансите: **Д. Савов.**

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за учредяване на взаимнозастрахователна и спомогателна каса при Общия съюз на българските земеделци

Член единствен. При общия съюз на българските земеделци в България се образува взаимнозастрахователна и спомогателна каса за сключване застраховки по всички клонове, да улеснява парично своите членове чрез заеми, да строи и

открива почивни домове, санаториуми, лечебни заведения, лаборатории и други такива за опазване здравословното състояние на осигурените членове, да издържа за членовете на касата инвалиден дом и да подпомага образованието на техните сираци.

При касата може да се застрахова всяко лице, което работи земеделие или отраслите му, както и членовете на семейството му.

За приложението на настоящия закон, както и за управлението, надзора и дейността на касата се изработва от Общия съюз на българските земеделци устав, който се одобрява от министър-председателя.

Касата е юридическа личност.)

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Ще пристъпим към гласуване.

Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за учредяване на взаимнозастрахователна и спомогателна каса при Общия съюз на българските земеделци, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Димитър Савов: Моля, законопроекта да се разгледа, по спешност, и на второ четене.

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Г-н министърът на финансите предлага, законопроекта, по спешност, да се разгледа и на второ четене.

Които г-да народни представители приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Моля г-н докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик д-р Георги Рафанлов: (Чете заглавието и член единствен)

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Ще пристъпим към гласуване.

Които г-да народни представители приемат заглавието на законопроекта и член единствен, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Преминуваме към точка двадесет и пета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за приемане даренията на ефорията «Ангел Попов», от гр. Велико Търново.

Които г-да народни представители са съгласни да се прочетат само мотивите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да ги прочете.

Докладчик д-р Георги Рафанлов: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за приемане даренията на ефорията «Ангел Попов», от гр. Велико Търново

Г-да народни представители! През 1892 г. видният великотърновски гражданин Ангел Попов, сега покойник, е основал ефория, с приходите на която е разпоредил да се издържа необходимият преподавателски кадър и да се посрещат разходите за мобили, пособия и др., необходими за поддържането на едно нисше техническо училище в родния му град.

В изпълнение волята на благородния покойник, управлението на ефорията е решило да подари на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството принадлежащото на ефорията урегулирано дворно място от 13.872 кв. м., находящо се в гр. Велико Търново, и набраните в ефорията парични средства от 7.000.000 лв., които да бъдат използвани за постройка на сграда, в която да се помещава откритото вече в същия град Държавно средно техническо училище.

Единствените условия, които се предлагат от управлението на ефорията, за да бъде извършено дарението, са следните:

1. Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството да започне строежа на училищната сграда още през първия строителен сезон и

2. Държавното средно техническо училище, което ще се помещава в сградата, построена върху подареното място, да носи на вечни времена името на дарителя Ангел Попов.

Председател: ХРИСТО КАЛФОВ

Г-да народни представители! Оценявайки високопатриотичния жест на покойния родолюбив великотърновски гражданин Ангел Попов, моля ви да приемем с чувство на благодарност предлаганото имущество.

Като имате пред вид изложеното ви дотук, моля да гласувате и одобрите предложения ви законопроекта.

Гр. София, юли 1944 г.

Министър: Сл. Василев.»

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за приемане даренията на ефорията «Ангел Попов» от гр. Велико Търново

Член единствен. Разрешава се на министъра на благоустройството да започне строежа на сграда върху подареното място още през първия строителен сезон, която да служи за нуждите на откритото от същото министерство в гр. Велико Търново държавно средно техническо училище.

2. Държавното средно техническо училище, което ще се помещава в сградата, построена върху подареното място, да носи на вечни времена името на дарителя Ангел Попов.)

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Ще пристъпим към гласуване.

Които г-да народни представители приемат законопроекта за приемане даренията на ефорията «Ангел Попов», от гр. Велико Търново, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Славейко Василев: Моля, законопроекта да се гласува, по спешност, и на второ четене.

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Г-н министърът на благоустройството предлага, законопроекта да се гласува и на второ четене, по спешност. Които г-да народни представители приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик д-р Георги Рафанлов: (Чете заглавието и член единствен)

Председателстващ д-р Петър Кьосеиванов: Ще пристъпим към гласуване.

Които г-да народни представители приемат заглавието на законопроекта и член единствен, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Последната точка 26 се сменя от дневния ред и ще бъде поставена в дневния ред за утрешното заседание.

Г-да народни представители! Дневният ред за днес е изчерпан. Следва да определим дневния ред за утрешното заседание.

В съгласие с Министерския съвет, за утрешното заседание, което ще се състои в 9½ ч. сутринта, председателството предлага следния дневен ред:

1. Одобрение на предложението за разрешаване на издателство «Мир», а. д. — София, при увеличение капитала му да се облепи с гербов налог протоколът му.

2. Първо четене на законопроекта за изменение на закона за възлагане на Министерския съвет уреждането правоотношенията между частните посетители на акции и държавата на Българското търговско параходно дружество — гр. Варна.

Които г-да народни представители приемат предложения дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Затварям заседанието.

(Затворено в 19 ч. 15 м.)

Подпредседател: Д-Р ПЕТЪР КЬОСЕИВАНОВ

Началник на Стенографското отделение: ДОНЧО ДУКОВ